CUMA
24
MAYIS
1940

TAN EVİ
İstanbul, Ankara Caddesi 102
TELGRAF: TAN, İSTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
ALTINCI YIL — No. 1729
5 KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

Yeni Müşteri Bulmak Sanatı

Dr Gasson diyor ki:

"Her tacir bu kitapta gösterdiğim usulleri tatbik etmek suretiyle bir iki sene gibi kısa bir zaman içinde müşterilerinin adedini bir misli arttırabilir. Ben bu kitabımda size bu sanatı öğretiyorum... Fiyatı 50 kuruş

Müttefikler, Şimali Garbî Fransada Tehlikeyi önlemek Için Çalışıyorlar

Fransızlara Göre:

Manşa Inen Alman Ricat Hattını Kesmek Için Amiens Zorlanıyor

Almanlara Göre:

Müttefikler Kuvvetlidir. Ilerleme Yavaş Oluyor. Manş Çevriliyor

1914 deki Hatalar Tekerrür Ediyor

Mareşal Foch, 1926 da Fransız erkânıharbiyesinin zihniyetini şu cümle ile ifade etmişti:

"Askerler daima gelecek harbin de geçen harp şeklinde olacağını zanneder. Halbuki bu hiçbir zaman böyle olmamıştır, ve hiçbir zaman böyle olmıyacaktır.

Yazan: M. Z. SERTEL

Alman ordusu, on beş gün geçmeden Holanda ve Belçikayı istilâ etti, Fransız müstahkem mevkilerini yararak Şimali Fransaya girdi ve Manş denizine vardı.

Bu serî muvaffakıyetin sebeplerini araştırırken Fransız Başvekili Reynaud şu teşhisi koydu: "1914 de düşman top ve makineli ateş bakımından bize üstündü; bugün mekanize kuvvetler ve hava kuvvetleri bakımından üstün bulunuyor. Alman ordusu modern teknik ve metodlarla harbediyor, biz klâsik harp tekniv ve metodlarile hareket ediyoruz. Biz 914 harbinin siper harbi yerine müstahkem mevkiler vücude getirerek klâsik harp için hazırlandık, düşman hareket harbi yapıyor. Şimdi harp tekniv ve metodlarımızı bu yeni harp tekniv ve metodlarına uyduruyoruz."

●

Fransız Başvekilinin bu sözleri bize 1914 harbinde yapılan hataların tekrar edildiğini öğretiyor.

Fransız askerî ricalinin 1914 te sabit olan en büyük hataları klâsik terbiye ve bilgiye fazla emniyet verip yeni ve modern silâhlara karşı itimatsızlık beslemeleridir. Fransız kumandanları, 1914 te orduda en mühim unsurun süvari ve piyade olduğuna kanî idi. Halbuki Alman ordusu, o vakit için yeni silâh sayılan büyük toplara ve serî ateşli tüfeklere ehemmiyet vermişti.

İngiliz askerî mütehassısı Liddl Hart, İngiliz - Fransız kumandanlarının bu zihniyetini izah için onların 1914 harbinde yaptıkları hataları anlatır:

1914 harbinde İngiliz ve Fransız kumandanlarına mitralyöz ve

(Sonu: Sa: 4, Sü: 1)

Dün gece gelen haberlere göre son harekâtı gösteren harita

Tebliğler

Fransız Tebliği

Paris — Akşam tebliği:

Şimal mıntakasının muhtelif noktalarında, birçok muharebeler olmuştur. İleri kollarımız Amiens'in varoşlarına kadar gelmişlerdir. Sedanın cenubunda düşmanın şiddetli bir topçu hazırlığını müteakip yaptığı taarruz akim kalmıştır. Longwyou ile Moselle arasında topçu ateşi teati edilmiştir.

Bombardıman tayyarelerimiz gece ve gündüz büyük bir faaliyet göstermektedir. 22 Mayıs akşamı bombardıman ve avcı tayyarelerimiz muharebe cephemize pike suretile taaruz etmiye uğraşan her biri yirmi kadar tayyareden mürekkep düşmanın dört bombardıman grupunu ricate mecbur etmiştir. Vuku bulan muharebe esnasında en aşağı sekiz düşman tayyaresi düşürülmüştür. Bütün tayyarelerimiz üslerine avdet etmiştir.

İngiliz Tebliği

Londra, 23 (A.A.) — Resmi tebliğ: Almanlar, Escoaut mevzilerine muvaffakiyetsizlikle neticelenen hücum-

(Sonu Sa: 4, Sü: 3)

ASKERÎ VAZİYETİN HULÂSASI

Harp vaziyeti vahimdir. Fakat vahamet, bir tarafa ait değildir. Çünkü iki tarafı da tehdit eden ayrı ayrı tehlikeler var.

Almanlar, Fransanın şimali garbile Belçikanın cenubundan müteşekkil bir müsellese sıkışan müttefikleri tehdit ediyorlar. Müttefikler de Manş sahilinde Abbeville'e kadar ilerliyen ve Kalai'yi istihdaf eden Almanların ricat hattını kesmek için Amiens'e ilerliyorlar.

Hangi taraf daha çabuk davranarak muvaffak olacak?

Bu suale cevap vermenin bir tek çaresi var: Neticeyi beklemek.

Müttefikler vaziyetin vahametini inkâr etmiyorlar. Bilâkis Mister Churchill, bunu apaçık söyledi ve müttefiklerin büyük bir tehlike ile savaştıklarını, bu tehlikenin çok vahim neticeler vermesinin mümkün olduğunu söyledi.

Buna mukabil Almanlar da müttefiklerin çok iyi teçhiz edilmiş, çok büyük kuvvetlerile karşılaştıklarını, bir neticeye varmanın kolay olmadığını, bilâkis çok büyük güçlükleri yenmek lâzım geldiğini bildiriyorlar.

Bu da iki tarafın hakikî vaziyetini gösteriyor. Vaziyet, en meraklı, en heyecanlı, en gergin safhaya girmiştir. Hüner, bu safhayı sükûn ve itidal içinde takip etmektir.

İngilterede Bir Mebus Tevkif Edildi

İngilterede dün mebus yüzbaşı Ramsey ile Faşist lideri ve sekiz arkadaşı tevkif edilmiştir. Bunlar Dahiliye Vekâleti tarafından Hükûmete verilen salâhiyete istinaden tevkif edilmişlerdir.

Bu hususiaki tafsilât üçüncü sayfamızdadır.

M. Churchill Son Askerî Vaziyeti Anlattı

Paris, 23 (Hususî) — Büyük harbin en mühim hâdisesi, Fransanın şimaligarbîsinde ve Belçikanın cenubunda vukubuluyor. Bu itibarla, bütün dünyanın dikkati ve merakı bu saha üzerinde toplanmıştır. Son vaziyet şudur:

Almanlar, müttefiklerin Şimali Fransa ve Belçikada bulunan kuvvetleri ile asıl Fransadaki kuvvetleri arasında bir gedik açmağa muvaffak olmuşlardır. Alman motörize kıtaları, Manş sahiline doğru ilerlemişler ve sahil üzerinde açıla açıla, Cenubi Belçika ile Şimali Garbî Fransanın bir köşesine sıkıştırdıkları müttefik kuvvetleri imha etmek istediklerini göstermişlerdir. Bu kuvvetler sahil üzerinde Abbeville'e varmışlar, daha sonra buradaki işgal sahalarını genişleterek yine sahil üzerindeki Boulogne ile civarındaki müttefik kuvvetlerle harbe tutuşmuşlardır. Harp, şimdi burada devam etmektedir.

Harp, Almanların lehinde neticelendiği takdirde bir müsellese benziyen saha içindeki müttefik kuvvetlerin âkıbeti son derece vahim olacaktır. Almanlar, bu hedefi tahakkuk ettirmek için uğraştıkları gibi müttefikler de Alman teşebbüsünü akamete uğratmak için canla başla uğraşıyorlar.

Churchill'in Mühim Beyanatı

İngiliz Başvekili Mister Churchill, bugün Avam Kamarasında bu vaziyeti izah etmiş ve vaziyetin bütün vahametini tebarüz ettiren şu sözleri söylemiştir:

"Alman zırhlı kuvvetleri, Belçikada müttefik kuvvetlerin arkasına girmişlerdir. Bu kuvvetler şimdi, müttefiklerin münakalâtını işkâle teşebbüs etmektedir. Abbeville, şimdi düşmanın elindedir ve Boulogne civarında ve Boulogne'de şiddetli bir çarpışma vukua gelmektedir. Sahildeki bu çarpışmanın ne netice vereceğini söylemek için vakit henüz erkendir. Fakat bunun vahim mahiyette neticeler doğurabileceği âşikârdır.

(Sonu; Sa: 4: Sü: 2)

Moskova'nın Italyaya Son Bir Ihtarı

Moskova radyosu İtalyaya son bir ihtarda bulunuyor:

— İtalya hakkındaki düşüncemizi söylemeğe lüzum yok diyor.

İtalya hükûmeti Akdenizde eski Roma İmparatorluğunu kurmak hulyasına kapılmıştır. Harbe girerek Şimali Afrikayı alacağını, Balkanları boyunduruğu altına sokacağını ve Cenubi Fransayı işgal edebileceğini zannedebilmeleri için İtalyanlar aptal olmaları lâzımdır.

İtalyayı böyle bir teşebbüste bekliyen âkıbet mağlûbiyet, perişanlıktan başka bir şey değildir. Balkan milletleri, istiklâllerini tehdit eden her tehlikeye karşı koymağa karar vermişlerdir. Onlara yardıma muktedir ve hazır müttefiklerden de mahrum değildirler.

"İtalya Afrikada Fransız ve İngiliz ordularile karşılaşacaktır. Bu devletler şimdi garpta varlık ve yokluk kavgası yapıyorlar fakat bu vaziyet zayıf İtalyanın hakkından gelmelerine mâni değildir.

"İtalya garpta müttefiklerin mağlûp olacağını hesap etmekte dir. Fakat bu mağlûbiyet muhakkak değildir. Çünkü Alman hücumlarının bugünkü şiddetini uzun müddet devam ettirem arkaları da müttefiklerin mukabil hücumlarına açıktır."

Italyan Gençleri Duçenin Hareket Geçmesini Istiyor

Cibuti ve Cebelitarıkta Bulunan İngiliz Tebaası, Buraları Terke Davet Edildi

Roma, 23 (Hususî) — Üniversite talebeleri bugün D çeye bir muhtıra götürmüşlerdir. Talebe, bu muhtıra i İtalyanın denizyollarına ve istiklâline tamamen sahip hâkim olması lâzım geldiğini, binaenaleyh müttefikler Akdenizdeki hâkimiyetlerine bir nihayet verilmesi ic ettiğini söyliyerek Duçenin harekete geçmesini istemişlerdir.

İtalya Gazetelerine göre

Kahireden şu haber veriliyor Elehram gazetesinin Roma muhabiri tarafından bildirildiğine göre, İtalya matbuatı artık İtalyanın Avrupa ihtilâfına müdahale edip etmiyeceği noktasın değil, fakat ne zaman müdahale edeceği meselesini mevzuubahis etmekte ve bu vadide mütalâalar serdetmektedir.

Akdenizdeki İngiliz Tebaası

İngiltere hükûmeti, Cibuti ile Cebelitarıkta bulunan bütün İngiliz tebaasına derhal buraları terketmelerini bildirmiştir.

Cianonun Teftişleri

Kont Ciano, Arnavutlukta Draç, Tiran ve İşkodrayı dolaşmıştır. Ciano, bilhassa maden ocaklarını ve yeni kurulan fabrikaları dolaşmıştır. Arnavutlar, Ciano'ya hararetli tezahüratta bulunmuşlar ve nümayişler yapmışlardır.

Mihverin Yıldönümü

İtalyan gazeteleri mihverin yıl dönümü münasebetile neşriyat yapmaktadırlar. Giornale d'Italia diyor ki:

"Son dakikaya kadar İtalyan - Alman tesanüdünden şüphe edilmiş ve her ne pahasına olursa olsun bu tesanüdün gizlenmesi istenilmiştir. Bu suretle Roma ve Berlin arasında bir menfaat ihtilâfına inandırmak istenmiş ve bu ayrılığın İtalyayı demokrasilerle birleştireceği bildirilmiştir.

(Sonu; Sa: 4; Sü: 4)

EN SON DAKİKA

Londra, 23 (Hususî) — Fransız kuvvetleri Amiens'i istirdat için büyük bir gayret gösteriyor. Hedef evvelâ sahile doğru ilerliyen Almanların ricat hattını kesmek, sonra Alman kuvvetlerinin açtığı gediği kapamak için Amiens'i üs olarak kullanmaktır. Harekâtın neticesi bekleniyor.

Boulogne'de devam eden harp hakkında yeni haberler gelmemiştir.

●

İstihbarat Nazırı Duff Cooper, Almanların ilerledikleri, Calais'nin de tehlikede olduğunu, fakat vaziyetin ümitsiz olmadığını söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

İngiliz ordusu bütün kuvvetini muhafaza etmektedir. Vaziyat ağır değildir.

Fransız ordusu ise, Almanların uğradığı zayiatın yarısını hattâ dörtte birine bile duçe olmamıştır. Almanlar birkaç hafta içinde büyük bir zafer elde edemedikleri takdirde hâlbi muhakkak surette kaybedeceklerini bildikleri için bütün kuvetlerile tazyik icra etmektedirler.

DAHİLÎ HABERLER

[Ü]niversite Rektörü, Tahsil Verimi Üzerinde İzahat Veriyor:

Rektör Cemil Bilsel

"Biz, Birinci Derecede Âlim Arıyoruz, Yoksa Bir Ecnebi Getirtmekte Fayda Görmüyoruz,,

İki gün sonra Üniversitede dersler kesilecektir. Bu seneki umumî talebe vaziyeti ve muhtelif meseleler hakkında Üniversite Rektörü Cemil Bilsel, şu beyanatta bulunmuştur:

"— Bugüne kadar dersler tam hızla devam etmiştir. Talebemiz de, profesörlerimiz de ders yılının son günlerinde dahi derslere başladığımız günler kadar hevesli ve diridirler. Arızasız geçen tahsil yılımızn verimi elbette iyi olacaktır. Bunu gösteren en yeni delil dil imtihanlarıdır. Dil imtihanlarının birinci ve ikinci gününe girmesi lâzım gelen talebe yekûnu 1787 idi. Bunlardan 30 u imtihanlara girmediler. Muvaffakıyet nisbeti de yüzde 79 u buldu

İmtihanlar

Bütün fakültelerde imtihanlara ayın 31 inde başlanacaktır. Yalnız tıp fakültesinin son sınıf doktora imtihanlarına daha evvel başlanmıştır. İmtihan, talebelik hayatında daima heyecanla karşılanan bir merhale olmakla beraber çalışan talebe için muvaffakıyet gururunu duyma merhalesidir. Üniversitenin nasıl çalıştığını iftiharla gördüğüm bütün talebesine imtihanlara başlama gününde muvaffakıyet dilerim. Bütün imtihanlar haziranın 19 unda bitmiş olacaktır."

Diploma Merasimi

Diploma alacak olan talebeye temmuzun 5 inci cuma günü büyük merasimle diploma verilecektir. Bu merasim üniversitenin yaptığı ilk diploma merasimi olacağından hükûmet reisimiz Refik Saydamla, Maarif Vekilimiz Hasan Âli Yüceli davet ettik. Onların da huzurile yapılacak bu merasimde 851 mezuniyet talebesine diploma vermemizi çok isterim. Her yıl mezunlarının sayısı kemiyet ve keyfiyetçe artan üniversitenin bu seneki mezunları, her iki bakımdan bundan evvelki yıllara üstündür.

Profesörler Meselesi

Üniversite, bu yıl kadrosundan 9 eksik profesörle derslere başladı. Profesörlerden ikisi gelmedi. Bunlar göz ve birinci şirürji profesörleri idi.

Diğer münhal olan yerler, eczacı mektebinin şimi farmasotile, şimi galenik ve şimi endüstriyel, hukuk fakültesinin hukuk felsefesi, tıptan ikinci kadın ve doğum, edebiyat fakültesinden İngiliz dili ve matematik profesörlükleridir. Fakülteler bu eksikliği telâfi için fazla gayret sarfetmişler ve eksikliği duyurmamışlardır. Bundan dolayı fakültelerin sarfettikleri mesaiye teşekkür etmeği borç bilirim.

Yeni Gelecek Profesörler

Şimi parfasotik profesörlüğüne tayin edilen profesör Dükenüva, ordudan terhisi uzun sürmüş olmak itibarile bir ay evvel gelmiş ve işe başlamıştır. Şimi galenik profesörlüğüne tayin edilen İsviçreli profesör Razantamel, eylûl birde gelmiş olacaktır. Şimi endüstriyel profesörlüğünü kabul eden Polonyalı kazmirski bizimle bir sene için mukavele yapmıştır. İngiliz dili için Londra, Kembriç, Oksford üniversiteleri birer namzet göstermişlerdir. Edebiyat fakültesinin profesörler meclisi bunlardan birini intihap edecektir. Diğer boş profesörlükler için muharebe yapmaktayız.

Biz ancak birinci derecede bir âlim arıyoruz ve böyle olmadıkça üniversitemize bir ecnebi getirtmekte fayda görmüyoruz.

Yeni Doçentler

Doçentlik kadrosunda terfi veya ilâve edilen doçentlikler yüzünden 14 yer açıktı. Bunların dördüne talip çıkmadı ve müracaat edenlerin imtihanları neticelendi. İkinci parti münhal doçentlikler de on birdir. Bunlar da ilân edilmiştir. Yapılmakta olan imtihanları tıp fakültesi bitirmek üzeredir. Diğer fakültelerin imtihanları da bitince tayinler yapılacaktır.

Talimatnameler Değişiyor

Üniversitenin yedinci senesi bitmekte olduğu için tecrübelere ve yeni ihtiyaçlara göre talimatnamelerde lüzumlu tadilât yapmak için bazı fakültelerde çalışmalar başlamıştır. Tıp fakültesi, staj müddetini arttırabilmek için programlarında bu yoldan değişiklik yapmaktadır. Hastahaneler de mevcut olup üniversiteye ait olmıyan 408 yataktan da istifade meselesi sayın vekilimizin teşebbüsü ile tahakkuk etmek üzeredir Üniversitenin umumî talimat namesinde dahi değişmeler yapmak için çalışmalara başladık. Talebenin vaziyetini daha iyi formüle edecek kararlar vereceğiz.

Üniversite Haftası

Açılış nutkumda dahi haber verdiğim gibi ilk üniversite haftasını, Millî Şefin, deimryolu siyasetine şükran borçu olarak Erzurumda açacağız. Bu haftanın gününü 11 temmuz perşembe olarak tesbit ettik. Bu sahada attığımız adım; üniversite bilgilerini memleketin içerlerine götürmek ve memleket meselelerini üniversite faaliyetinin mevzuu yapmaktır."

SPOR

[M]illî Küme [M]açlarının [S]ahaları

[...] akşam toplanan merkez [...]zasyon komitesi bu hafta [...]cak millî küme maçlarının [...]rını tayin etmiştir. Yarın[...]ların her ikisi de Taksim[...]da yapılacak, pazar günü, [...]bahçe kendi maçını Kadı[köy]de, Galatasaray da Taksim[...]da oynayacaktır.

[...]atlı Biletler İçin Müracaat

[...]î küme komitesi, maçlarda [...]mensuplarına tenzilâtlı bi[...]tilmesine müsaade edilmesi [...]tanbul defterdarlığına mü[...]a karar vermiştir. Müsaa[...]ldiği takdirde klüp azaları [...]iletle sahalara girebilecek[...]

[E]vvelce oynanamıyan İstan[...]r — Fenerbahçe lig maçı [...]lecek hafta yapılmasına İs[...]ı bölgesi karar vermiştir.

[DA]HA NE BEKLİYORUZ?

[K]adıköy Mıntakasında [...]a Fırınlar Kapatılıyor

Bir İşçi, Ekmekçiler Şirketinin Müdahaleli Hareketlerinin İçyüzünü Anlatıyor

[E]kmekçiler Şirketinin bazı fırınları kapattığı ve bu [...]le rekabete mâni olduğu yolunda vaki neşriyatımız [...]ne Belediye tetkikata geçmişti.

[B]ugün Kadıköy Ekmekçiler Şirketinin kapattığı fı[...]r hakkında bir arkadaşımızın fırın işçilerinden birile [...]ığı konuşmayı neşrediyoruz:

[...]nköyde, Zavenin fırınında [...]rkârlık eden bir işçi ile ko[...]orum:

[—] Sizin fırının meydanına [...]beş ekmek arabası yığılmış, [...]ar.

[—] Evet! Bir kaç çift te at!

[—] Bunlar nereden geldi?

[—] Şirket, dün de Kirkorun [...]pedeki fırınını kapattı. A[...]ardan ikisi oranın. Biri de [...]ncı arabası.

[—] Kirkor arabaları Zavene sat[...]ı?

[—] Hayır! Arabalarını şirket e[...]n aldı. Buraya koydu.

[K]apatmamış, Şirkete Satmış

[—] Peki, Kirkor fırınını niçin [...]tı?

[—] Kapatmadı, Kadıköydeki [...]e 1500 liraya sattı. Hem bu [...]ı cebine indirdi, hem de şim[...]r ay, oturduğu yerde, şir[...]n 120 lira alıyor, kendisi de [şir]kete dahildir. Biner lira ve[...]n beş hissedardan biri de o[...]Bu 120 lira, işte onun bu bin [...]nın oturduğu yerde getirdi[...]radır.

[—] Kadıköyde, böyle şirketin [...]tığı fırınlar var mı?

[—] Var. Beş tane.

[—] Peki ama, şirketin bu iş[...]n kârı nedir?

[—] 1) Veresiyenin önü alındı, [ba]kkalları avuçları içine aldı. [2]) Bakkallara, ekmek başına [...]tıkları kırkar para kendile[...]kaldı. 4) Ortadan rekabet [...]ı. 5) Eksik ekmek sürmek [...]nı çoğaldı.

Halkın Zararı

[—] Bu işte bakkalın, halkın za[rarı n]edir?

— Bakkalın zararı yoktur. Eskiden fırıncıdan aldığı kârı, şimdi halktan alıyor. Kârı ise fırıncı ile iyi geçinmek.

İstanbul halkının yüzde doksanı bakkallardan öte beriyi veresiye alır. Bakkal, ekmeği deftere, on kuruş on paradan değil, on bir kuruştan yazmaktadır.

— Ya sizin bu işlerdeki zararınız?

Şirketin Aldığı Sağlam Cephe!

— Eskiden biz, bu fırında yedi kişi çalışırdık. Şimdi ekmek daha fazla çıkıyor. Buna karşılık kadromuz beşe indi. Buna ses çıkaramıyoruz. Vereceği cevap basittir: İşine gelirse... Artık fırın sahibi bizi istediği gibi kullanabilir, cezalandırabilir. Gündeliğimizi kesebilir, daha az para teklif edebilir. Çünkü bütün fırıncılar, halka ve belediyeye karşı olduğu gibi, bize karşı da sağlam bir cephe almışlardır. Piyasa, iş arayan işçilerle dolu... Yalnız Kadıköyde, 30 işçi açıktadır. işsizdir.

I. B.

Otomobil Çarptı

Şoför Avramın idaresindeki kamyon, Cibali tütün deposu önünde 7 yaşında Sabahattine çarpmış, çocuğun yaralanmasına sebep olmuştur.

Nevşehirde Bir Kaza

Nevşehir, (TAN) — Nevşehirin Kayacami mahallesinde Kürdün Memiş oğlu Mehmet, evindeki bir duvarı yıkarken aşağıda çalışan bir ustanın üzerine yuvarlanmış, sukut neticesinde ölmüştür.

Pasif Müdafaa

Şehirde pasif korunma talimatnamesinin tatbikına devam ediliyor. Beyoğlu semtindeki apartıman sahiplerinden bir çoğu Belediyeye müracaat ederek, sığınak projelerini tasdik ettirmişlerdir. Siper yapmıya mecbur olanlar da nümune siperlerine uygun olmak üzere inşaata başlamışlardır.

Bu faaliyet devam ederken, diğer taraftan da tahrip ve yangın bombalarına karşı alınacak tedbirler hakkında yer yer konferansler verilmektedir.

Dün Feshane fabrikasında bu mevzu etrafında mütehassıs tarafından bir konferans verilmiş, bu konferans bütün işçiler tarafından takip edilmiştir. Yandaki resim, bir subayımızın verdiği izahatı dinliyenlerden bir kısmını gösteriyor.

Fiyat Kontrol Heyeti Dün Çalışmıya Başladı

Birçok Esnafın Yüz Kuruştan Fazla Satışlarda Müşterilere Fatura Vermedikleri Anlaşıldı

Fiyat kontrol heyeti, dünden itibaren faaliyete başlamıştır. Belediye müfettişleri bu heyetin emrinde olacaklardır. Müfettişler dün şehrin muhtelif semtlerinde geniş bir kontrol yapmışlardır.

Bu husustaki kanuna göre yüz kuruştan fazla bütün satışlar için fatura verilmesi icap etmektedir. Halbuki dünkü kontrollerde birçok esnafın kanunun bu maddesine riayet etmedikleri, bu suretle ihtikâr yoluna saptıkları görülmüş, bunlar hakkında zabıt tutulmuştur.

Dünkü kontroller esnasında çilek satışlarında ihtikâr yapıldığı da anlaşılmıştır.

40 kuruşluk çileğin İstanbulda 50, Beyoğlunda da 80 kuruşa satıldığı görülmüştür.

Giden Ecnebi Artistler

Şehrimizdeki ecnebi artistlerden bir grup da dün gitmiştir. Bu kafileden başka müzisyen isimle İstanbulda bir kısım ecnebiler kalmaktadır. Bunları bar ve gazinolarda müzik çalmalarına müsaade edilmesi için vilâyete müracaat etmişlerdir. Halbuki bunlar da hudut dışına çıkarılacaktır. Yalnız konservatuardan mezun olduklarını isbat edenlere bu yolda müsaade verilecektir.

Bir Motör Parçalandı

Hapishaneye ait Âzade isimli deniz motörü, dün saat 15 te Ali Batmanın idaresinde köprü altından Halice girerken mukabil cihetten gelen gümrük muhafaza teşkilâtının 16 numaralı motörile karşılaşmıştır. Çarpışma sonunda Âzade motörü parçalanarak batmış, içindekiler denize dökülmüşlerse de etraftan yetişenler tarafından kurtarılmışlardır. Cemal kaptanın idaresindeki muhafaza motörü hasara uğramıştır. Liman Reisliği ve polis tahkikata başlamışlardır.

● Beşiktaşta oturan Yusuf Ziya Kıroğlunun kızı Mukaddes, dün Yıldız caddesinde arkadaşlarile oynarken bir kamyondan kaç mak istemiş, düşerek yaralanmıştır. Şoför yakalanmıştır.

"On Param Varsa Ciğerime Yapışsın!,,

İlâmat Kaleminde Böyle Sızlanan Arapkirlinin Üzerinde Hapse Girerken 480 Lira Bulunmuş

— On param varsa on yerimde çıban çıksın,, hepsi ciğerime yapışsın.

— Canım, topu topu seksen kuruş. Ver şunu kurtul. Bu kadarcık para için bir ay mahbus kalınır mı?

— Ne yapayım, babam, yok. Allah devlete zeval vermesin girer yatarız.

Borçlu, Galatada Çeşmemeydanında tenekeci Arapkirli Emin. 38 kiloluk sıska, pejmürde, acınacak halde bir adam. 80 kuruş kazanç vergisi borcunu verememiş, maliye şubesi de hapse konularak tazyiki için adliyeye müracaat etmiş, adliye, Emini, yakalatmış, seksen kuruşu istiyor. Vermezse hapse konulacağını anlatıyor, Emin:

— Yok, veremem, demekte ısrar ediyor ve nihayet hapishaneye gönderiliyor. Hapishanede âdetmiş, girerken insanın üzerini ararlar, parası pulu varsa emanet olarak alır saklarlarmış. İlâmat kaleminde:

— On param varsa ciğerime yapışsın, diye haline acındıran Arapkirli Eminin hapse girerken üzeri arandığı zaman tam 480 lirası çıkmış. Gardiyanlar:

— Yahu şu 80 kuruşu ver de git, bu kadar paran var, 80 kuruş için bu cehennem gibi yerde yatılır mı? demişler. O yine:

— Onlar, emanet para.. Veremem, diye ısrar etmiş ve hapishaneye girmiş,

Yirmi dört saat sonra:

— Haydi demiş, çıkarın be[ni]

— Seksen kuruşu veriyor mu[sun]?

— Neye vereyim yahu? 24 [saat] yattık ya!

— Bir ay yatacaksın. Ama [sek]sen kuruşu verirsen, şimdi çıkarsın.

Emin, düşünmüş, taşınmış, iki saat sonra tekrar müracaat [e]derek seksen kuruşu ödeyip [çık]mıya razı olmuş.

Alâkadar memurlar, 480 li[ra]sından seksen kuruşu kesip [mü]tebakisini eline vermişler, kendi[si]ni de serbest bırakmışlar.

Fakat Emin, bu sefer de:

— Benim param 480 lira de[ğil] 510 lira idi, gardiyanlar 30 li[ra]sını iç etmişler, diye bir lâf [et]miş. Adliye de tahkikata baş[la]mış, şikâyetçi olarak Emini a[ra]mışlar, taramışlar, bulamamı[şlar]. Nihayet Emini tanıyanlardan [bi]ri:

— O, ara sıra icraya alacak[lı]larından para tahsiline gelir, onu oralarda arayın, demiş, de[di]ği de çıkmış. Seksen kuruş bor[cu]nu vermemek için hapse giren [E]min, dün icra veznesinden [...] liralık bir alacağını tahsil ed[er]ken görülmüş. Ancak seksen [ku]ruşun acısı bu cimri adamın y[ü]reğinden çıkmış olacak ki:

— Ben o zaman pek farkın[da] değildim, paramın ne kadar ol[du]ğunu hesaplamamıştım, kati [bir] şey söyliyemem" deyip işin iç[in]den çıkmış.

**

İpekli Kumaşlarla Çivi Fiyatları Tetkik Ediliyor

Esnaf, Etiket Usulüne Riayet Edecek

İhtikârla Mücadele Komisyonu, dün Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarın riyasetinde Mıntaka Ticaret Müdürlüğünde toplanmıştır. Bazı ipekli kumaşların pahalı satıldığı tesbit edilmiş ve komisyon, dün bu hususta tetkikat yapmıştır.

Tâcirler, bu malın diğer emsaline faik olduğunu iddia ettiklerinden kumaşların bir eksper heyetine havalesi kararlaşmıştır. Çivi ve civataların da pahalı satıldığı üzerinde tetkikat yapan komisyon, bu hususta alâkadarları dinlemeyi münasip görmüştür.

Komisyon, dünkü toplantısında gıda maddelerinin satışı hakkında mühim kararlar vermiştir. Bu kararlara göre, bütün gıda maddelerinin üzerine kalite ve cinsi yazılacaktır. Esnaf buna mecbur tutulacaktır.

İngiltereden Tüccar Siparişleri Gelemiyecek mi?

İngiltere hükûmetinin sanayi müesseselerini harp sanayiine elverişli hale kalbetmeğe karar vermesi üzerine, İngiltereye verilen birçok tüccar siparişlerinin gelemiyeceği anlaşılmaktadır.

İngiltereden getirilmekte olan otomobil lâstikleri de badema getirilemiyecektir. İngiliz mallarından yola çıkarılmış olanlar, bu hafta limanımıza gelmiş bulunacaktır. Bazı ithalâtçılar dün telgrafla İngiliz fabrikalarına müracaat ederek, siparişlerinin gönderilip gönderilmiyeceğini sormuşlardır.

Enko Şirketi

Balkanlardan ve Türkiye piyasalarından muhtelif mallar alacağını yazdığımız İngiliz Enko şirketinin Haziran içinde faaliyete geçeceği piyasamızda müsait bir tesir yapmıştır. Birkaç gün evvel Alman radyosu, Enkonun Balkanlarda iş yapmaktan vaz geçtiğini bildirmişti. Bu haber, asılsızdır.

İzmirde Bir Cinayet

İzmir, (TAN) — Keçecilerde bir cinayet olmuş, 18 yaşında Ali Keskin, kendisine tecavüz etmek istiyen 44 yaşında Mehmet Minez isminde bir adamı öldürmüştür. Katil yakalanmıştır. Mahkeme, suçlunun tevkifine karar vermiştir.

M. L. Ekis

LETONYANIN Yeni Ankara Sefiri Geliyor

Letonyanın Ankara orta elçiliğine tayin olunan M. X. Ekis, bugün Transilvanya vapurile şehrimize gelecek ve bu akşam Ankaraya hareket edecektir

Şimdi 48 yaşında olan M. Ekis, Riga Üniversitesinde okumuş, bu sırada patlıyan Büyük Harpte askere çağırılmış ve harpte nişan almıştır.

1934 den 38 e kadar Maliye Vekâletinde çalışan M. Ekis, bu sırada Türkiye ile Letonya arasındaki ticaret muahedesini imzalamış, 938 den sonra Varşova, Peşte ve Bükreş sefirliklerinde bulunmustur.

ÖLÜM HABERLERİ

ÖLÜM

Müteahhit tüccarlardan Halid[...] cim ve Elektrik idaresi memurla[rın]dan Fatin Yücebaşın kain peder[i] bahriye müstantikliğinden müte[kait] Celâl Tunçoğlu dün rahmeti rahm[ana] kavuşmuştur. 24-5-40 cuma [gü]nü Kadıköy Hasanpaşa mahallesi N[...] Bey sokağı 55 numaralı hanesi[nden] kaldırılarak Kadıköy Osman ağa [ca]miinde öğle namazını müteakip ce[na]ze namazı kılındıktan sonra Kar[aca]ahmet mezarlığına defnedilecek[tir]. Cenabıhaktan rahmet dileriz.

Mesut Bir Nikâh

"Akşam" Matbaası Müdürü K[...] Şinasi Dersan'ın kızı Selma Dersan[...] Riyaseticümhur sabık Umumî K[âtibi] Bay Hasan Rıza Soyak'ın oğlu E[...] Soyak'ın nikâh merasimi dün Be[yoğ]lu evlenme dairesinde yapılmıştır. [Bu] mesut vesile ile her iki aileyi te[brik] eder, gençlere sıhhat ve saadet i[çinde] uzun ömürler dileriz.

SON HABERLER

BUGÜN

Vahim İnkişaflar

Yazan: Ö. Rıza DOĞRUL

İngiltere Başvekili Mister Churchill, dün Avam Kamarasına çok acı hakikatler anlattı ve bilhassa Belçika ile Şimalî Fransanın sahil köşesindeki müttefikler ordusunun, mühim bir tehlike geçirdiğini söyledi. Müttefiklerin bu ordusu, muvasalasının kesilmesi ihtimalile karşılaşmaktadır. Diğer taraftan Alman kuvvetleri Manş sahiline işgal ettikleri mıntakayı genişletmek için Boulogne'da bir darbe girişmişlerdir.

Müttefiklerin bu sahadaki ordularının tehlikeye düşmesi, bu orduyu kurtarmak hâdisesi, harbin en heyecanlı macerası haline getirmiştir.

İngiltere Başvekilinin beyanatı, bu kuvvetlerin âkıbeti hakkında endişe verecek mahiyettedir. Çünkü Mister Churchill, "şimaldeki çarpışmanın ne netice vereceği hakkında,, söz söyliyecek vaziyette olmadığını, fakat "bu çarpışmanın vahîm mahiyette neticeler doğurabileceğini,, anlatarak, İngilterede çok derin akisler bırakacağı muhakkak olan sözler söylemiştir.

Tehlikede Olan Kuvvetler:

Tehlikede olan kuvvetlerin Belçikalılardan, İngilizlerden ve Fransızlardan müteşekkil olduğu ve aşağı yukarı bir milyon tuttuğu evvelce söylenmişti. Bu beyanatın hakikate ne derece uygun olduğunu tayine imkân yoktur. Fakat bu kuvvet, ister büyük, ister küçük olsun, Almanlar tarafından bu şekilde sıkıştırılarak denize dökülmesi, müttefikler hesabına maddeten büyük bir ziya teşkil edeceği gibi, manen çok derin ve tesirli bir mağlûbiyet teşkil eder.

Bu gibi hâdiseleri, bir günlük tesirin eseri saymak beyhudedir. Mesele daha fazla silâh müsavatsızlığının neticesidir.

Silâh müsavatsızlığı ise, bir günlük mesele değildir. Şu var ki, müttefikler bugün bir takım vahim inkişaflarla yüz yüze gelmişleri halde, telâfi edilmez bir felâket karşısında değildirler.

Gerek İngiltere, gerek Fransa pek zengin kaynaklara sahiptir. Ve bütün kaynakları yeni iplânlara göre harekete getirebilecek vaziyettedirler. Bu yüzden bugünkü muharebe müttefikler aleyhinde neticelense de, bu hâdise, harbi bitirmez. Belki harbe daha yaman bir şiddet verir.

İhtimal ki, Almanlar bugünkü zamanın lehlerinde olmasından istifade ederek müttefikleri ayırmıya uğraşacaklardır. Fakat bir harbin makûs bir netice vermesi yüzünden müttefiklerin ayrılacağı tahmin edilmez.

Hulâsa, bütün dünya vahim bir muharebe safhasını, dikkat, merak, endişe ve heyecan içinde takip ediyor. Vaziyeti iki kelime ile hulâsa edebiliriz: Vahim inkişaflar.

Muamele Vergisi Kanunu Mecliste

Ankara, 23 (TAN muhabirinden) — Muamele vergisi hakkındaki kanun lâyihası Meclis ruznamesine alınmıştır. Bütçe encümeni kanunun bazı maddelerinde değişiklikler yapmıştır. Buna sebep olarak bu verginin memleket iktisadiyatının hemen her şubesile alâkası bulunduğunu ve millî sanayiin inkişafile gittikçe ehemmiyeti artan muamele vergisinin bütçemizin en mühim bir varidat menbaı olduğunu kaydetmektedir.

Bütçe encümeni raporunda, nisbeti oldukça yüksek olan bu verginin iyi bir kontrol sistemi ile temin edilmemiş olduğundan bazı müesseselerin dürüst yoldan yürümiyerek kendilerine bazı menfaatler temin ettiklerini, hazine zararına vergiden kurtulmak çarelerini aradıklarını beyan etmekte ve bu sebeplerden dolayı bu tadilâta zaruret hasıl olduğunu ilâve etmektedir.

Yapılan tadilâtta teşviki sanayi kanunundan istifade eden müesseselerin hariçten getirtecekleri âlât ve edevatın vergiden istisnası, bunların nakil, tahmil ve tahliyelerinde gösterilecek kolaylıklar hakkında hükümler var. Mucip sebepler lâyihasında mobilye ve marangoz mamûlâtından alınan vergide de mühim bir zayiatı olduğu kaydedilmiştir.

Belgrada Konser Vermiye Gelen Silâhlı Almanlar

Yugoslavya Hükûmeti, Bu Silâhlı Müzisyenleri Derhal Hudut Haricine Sevkediyor

Belgrat, 23 (Hususî) — Bundan üç gün evvel burada bir konser verecek olan Berlin filârmonik orkestrasının bu konserinden, müzisyenler Belgrada geldiği halde son dakikada vazgeçilmiştir. Bunun hakikî sebebinin müzisyenlerin ve bunlara refakat eden teknisyen gazeteci vesair kimselerin ceman 500 kişilik bu kafilenin bagajlarında silâhlar bulunmuş olması teşkil ettiği söylenmektedir.

Müzisyenlerin bagajlarında silâh bulunması üzerine bunlar ve refakatlerindeki eşhas, derhal Yugoslavyayı terketmiye davet olunmuştur.

Yugoslavyada Hiyanet Koluna Karşı Mücadele

Yugoslav kral naibinin tasdikine iktiran eden bir emirname ile, Yugoslav ordusuna yeni bir teşekkül ilâve edilmiştir.

Bu yeni teşekkül, eski Sırp komitacılarından ve Çetnik'lerden mürekkep 60 bin kişiyi ihtiva edecektir.

Seyyar ufak müfrezelere ayrılacak olan bu teşekkül, vatanın enerjik ve tam müdafaasına yardım eyliyecektir. Vazifesinin esasını Beşinci Kolon ile uğraşmak ve ayni zamanda düşman hatlarının arkasında tahribat yapmak teşkil edecektir.

Şimalî Yugoslavyadan polisin faaliyeti hakkında haberler gelmektedir. Bir çok motosikletler müsadere edilmiştir.

Belgradda Arras'ın müttefikler tarafından istirdadı büyük bir heyecanla karşılanmıştır.

Sovyet - Yugoslav Yakınlaşması

Sovyet - Yugoslav ekonomik anlaşmaları, iki güne kadar tasvip edilecektir. İki memleket arasında yakında resmî heyetler teati edileceği de tahmin olunmaktadır.

Alman - Macar İtilâfı

Almanya ile Macaristan arasında bir itilâf imza edildiğine dair dolaşan şayialar hakkında İngiliz resmî mahfillerinde malûmat mevcut değildir.

Romanyadaki Tedbirler

Paris, 23 (Hususî) — Bükreşten gelen haberler Romanyada seferberliğin süratle tamamlandığını bildirmektedir. Romanya hükûmetinin silâh altına çağırdığı 300 bin kişi, derhal vazife başına koşmuşlardır. Fakat Romanya hükûmeti, Rumen ordusunun aldığı tedbirlerin bir ay süreceğini ve bu tedbirlerin bir seferberlik tecrübesi mahiyetinde olduğunu bildirmektedir. Şimdiki halde bütün Rumen ihtiyatları silâh altındadır.

Romanyada demir muhafızlar tevkifatına devam olunmaktadır. Bu yüzden herhangi bir hâdise çıkmaması için hükûmet sıkı tedbirler almıştır.

Başvekâlet ve diğer vekâletlerle bir çok resmî daireler silâhlı nöbetçilerin muhafazası altında bulunmaktadır.

Kral Karol İçin Yıldönümü Merasimi Yapılmıyacak

Kral Karol dün akşam Tatareskoya bir mektup göndererek, beynelmilel vaziyet dolayısile, tahta çıkmasının onuncu yıl dönümü münasebetile 8 Haziranda yapılacak olan şenliklerden vazgeçilmesini rica etmiştir.

Macar - Rumen Demiryolu Anlaşması

Hudutta demiryolu transiti hakkında Macar - Rumen anlaşmasının musaddak suretleri, bugün burada teati edilmiştir.

Slovakyada Bir İstifa

Budapeştede dün akşam öğrenildiğine göre, Slovak hükûmeti propaganda şefi Maç istifa etmiş ve yerine Galan tayin olunmuştur. Maç, Slovakyada Macar hareketinin şefi olarak telâkki edilmekte idi.

Almanya Amerikadaki Parasını Çekti

Nevyork, 23 (A.A.) — Nevyork Times gazetesinin Stokholm muhabirinin, İsveç banka mahfillerinden öğrendiğine göre, Almanya, Amerika Birleşik devletlerindeki bankalarda yekûnu 15 ilâ 20 milyon dolara baliğ olan alacaklarının büyük bir kısmını tasfiye etmiş ve İsveç bankalarının kredilerine geçirmiştir.

Amerikada Harp Lehinde Hareketler

Nevyork, 23 (A.A.) — Senato azasından JamesByrnes radyo ile şu beyanatta bulunarak demiştir ki:

"— Ne albay Lindberg ve ne de herhangi başka bir tayyareci, Birleşik Amerikanın haricî siyaseti hakkında söz söyliyecek sıfatı haiz değildir."

Bu beyanat pazar günü Lindberg tarafından radyo ile yapılan ve hükûmetçe ittihaz edilen müdafaa tedbirlerini tenkit eden konuşmıya, hükûmetin cevabını teşkil etmektedir.

Byrnes şunları ilâve etmiştir:

"— Beşinci Kolon Amerikada da harekete geçmiştir. Bilerek veya bilmiyerek Amerikanın müdafaa tedabirini geciktirenler Beşinci Kolonun en iyi istinatgâhını ve en iyi tezgâhtarlarını teşkil etmektedir. Lindberg, bize tecavüz etmeği kimse düşünmüyor dediği zaman, Hitlerin veya Goring'in namına söz söylemeğe memur mudur?

Son hâdisatın irşadatından sonra bu genç bayın temin ettiği gibi biz harbi istemezsek, harp de bize gelmez kaziyesini Amerikan milleti kabul edemez."

Bir istilâ felâketine uğrıyacağız diye titremenin isterik bir hal olduğunu Lindbergh istediği kadar bize söylesin.

Romanyada Carol çukurundan bir parça

Hava Kurumunun Kurultayı Toplandı

Ankara, 23 (Tan Muhabirinden) — Türk Hava Kurumu yedinci kurultayı bugün saat 10 da halkevinde toplanmıştır.

Başvekil Dr. Refik Saydam, alkışlar arasında kürsüye gelerek açış nutkunu söylemiş ve ezcümle demiştir ki:

"Türk Hava Kurumunun yedinci kurultayını açıyorum. Kurultayın bu toplantısının, havacılığın bütün dünyada hemen her meselenin başında alındığı bir zamana tesadüf etmesi, her vakitten daha fazla vatandaşları alâkadar edeceğine şüphe yoktur.

Karşısında bulunduğumuz dün ya vaziyeti, havacılık hususuna ne kadar ehemmiyet vermek lâzım geldiğini bir kere daha isbat etti. Binaenaleyh Türk Hava Kurumunun çalışmalarının da o nisbette ağır ve üzerine aldığı hizmetlerin de o derece mesuliyetli olduğunu gözönünde tutarak kurultayın eski mesaiyi tetkık ederken, gelecek seneler işlerini de dikkatle tesbit etmesi lâzım geliyor. Bunu bilhassa tebarüz ettirmek isterim.

Hükûmet, tayyare piyangosunu, millî piyango haline çevirmiş ve hasılâtının yine tayyare işlerine tahsisini esas tutmuştur. Yerli mahsullerden alınmakta olan tayyare ianesini kaldırmıştır. Bundan mütevellit gelir noksanının, Türk vatandaşının Hava kurumuna aza yazılması suretile telâfi edileceği hakkındaki ümidimiz gittikçe artmaktadır. Bugün aza adedinin yarım milyonu geçtiğini iftiharla söyliyebilirim.

Çalışmalarınızda muvaffakıyet diler, hepinizi sevgi ile selâmlarım."

Ebedî Şefe İhtiram

Kurultay adına seçilen bir heyet kurum reisi Şükrü Koçağın riyasetinde bugün saat 17 de Atatürkün Etnografya müzesindeki muvakkat kabrini ziyaret ederek bir çelenk koymuşlar ve Ebedî Şefin manevî huzurunda tazimle eğilmişlerdir.

HÂDİSELERİN İÇYÜZÜ

● *Fransada, Dahiliye Nezaretinin emrile, bilâistisna bütün dans yerleri, ve bazı eğlence mahalleri faaliyetlerine gayrimuayyen bir zaman için nihayet vermişlerdir.*

● ●

● **Atinada, beynelmilel vaziyetin halk arasında münakaşası yasak edilmiştir. Bu memnuiyetin konulmasının sebebi, halk arasına, böyle münakaşaları maksadı mahsusla açabilecek şüpheli şahıslar karışmış bulunması ihtimalidir.**

● ●

● ***Yunanistanda bugün bir hayli Alman vardır. Meselâ, yalnız Atinada mevcut Almanların yekûnu 5 bini bulmaktadır. Bunlar, bütün yabancı memleketlerdeki Almanlar gibi toplu bir haldedir. Toplantı yerleri muayyendir. Birbirlerile temasları çok sıkıdır. Fakat Yunanlılar, Almanyayı henüz kendilerinden çok uzak saydıkları, İtalyayla aralarındaki ademi tecavüz paktını nazarı itibara aldıkları, Arnavutlukta tahşidat yapılmadığı kanaatini besledikleri, ve üstelik müttefiklerine de güvendikleri için müsterihtirler. Hükûmet de, emniyeti arttırıcı her tedbiri almaktadır.***

● ●

● **Almanya İsviçreyi işgal etmek üzere idi. Hudutta yapılan tahşidat tamamlanmıştı. Fakat Garp cephesindeki harekâtın süratle inkişafı, Hitlere yeni bir maceraya atılmıya lüzum olmadığı kanaatini vermiştir.**

● ●

● *Macaristan Romanyaya hiçbir taarruz niyetinde olmadığı hakkında Bükreş hükûmetine yeniden teminat vermiştir.*

● ●

● **İsviçre hükûmetine aşağı yukarı bir ültimatom makamında olan bir Nazi mesajının verildiği söylenmektedir. Bunun, İsviçrede uyandırdığı heyecandır ki, buradaki İngiliz sefarethanesindeki hususî ve müphem kâğıtların yakılmasına sebep olmuştur.**

● ●

● *Yalnız iki hâdise İsviçrenin işgalini menedebilir:*
1 — İsviçrenin kendiliğinden teslim olması.
2 — Mussolininin fikrinden vazgeçip sözünden cayması.
Birincisine imkânsız gibi bakılmaktadır. İkincisi ise olabilir.

● ●

● **İtalyanın bitaraf kalacağına en iyi misal olarak Mussolini, 1942 dünya sergisi üzerindeki faaliyetlerini gösterirdi. Şimdi ise bu sergide yer almak istiyen Amerikan firma direktörlerine bu muazzam teşebbüsün 1945 senesine tehir edildiği bildirilmektedir.**

İngilterede Tevkifat

Bir Mebus İle Faşist Lideri Hapsedildiler

Londra, 23 (Hususî) — Bugün İngilterede memleketin selâmet ve emniyeti hesabına birçok tevkifat yapı[lmıştır].

Evvelâ Avam Kamarası, mebus yüzbaşı Ramsay'ın tevkif edildiğini ve Brixton hapishanesine gönderildiğini bildirdi. Daha sonra, İngiliz faşistleri lideri Sir Osvald Mosley ile sekiz arkadaşının tevkifi ilân olundu. Ayni zamanda Mosley'in evi basılarak araştırmalar yapılmış, bundan başka İngiliz faşist birliğinin merkezinde taharriyat yapılmıştır.

Yapılan tevkifat müdafaa nizamnamesi ahkâmı dairesinde olmuştur. Bu nizamnameye göre, düşmanla alâkadar olan ve hariç nüfuza tâbi bulunan ve devletin selâmetini ihlâl eden şahısların tevkifi, Dahiliye Nazırının salâhiyeti dahilindedir. Dahiliye Nazırı bugün Mecliste yapılan tevkifatın fikir ayrılığı, yahut propaganda faaliyeti yüzünden yapılmadığını anlatmıştır.

Bundan başka paraşütcü kuvvetlere karşı alınan tedbirler tekemmül etmiştir. İngiltereye giren muhacirler arasında Alman ajanları bulunmasından şüphe edilerek bütün muhacirlere düşman ecnebi muamelesi yapılıyor. İrlandalı tethişçilerden 167 kişi, bugün İngiltere haricine çıkarılmıştır.

Avam Kamarası vatana hıyanet kanununu değiştirmiştir. Bu kanun vatan hainleri hakkında idam cezasını kabul etmektedir.

Paraşütçülerle mücadele edenlerin askerlik hizmetlerinden istisnası için hazırlanan kanun lâyihası bugün Meclisten geçmiş, ve kanun mahiyetini kazanmıştır. Kadın emeğini harbin devamı müddetince ağır sanayie teşmil için bugünkü teamülün muvakkaten terki hakkında birleşmiş Mühendisler Birliği ile iş veren mühendisler federasyonu arasında dün akşam bir anlaşma hasıl olmuştur.

Fransada her bozgunculuğa karşı gelmek için tedbirler alınmış, Şanzelize ve Monmartr'da araştırmalar yapılmış, Avginon'da kırk komünist tevkif edilmiştir.

İtalyaya Göre İngilterede Diktatörlük Var

İngiliz matbuatı tarafından alınan yeni tedbirleri mevzuubahis eden İtalyan matbuatı bu tedbirlerin İngiliz hükûmetinin vaziyeti ne büyük bir enerji ile karşılamıya azmetmiş bulunduğunu gösterdiğini kaydeylemektedir. Gazeteler, hükûmete İngiltere tarihinde misli görülmemiş salâhiyetler veren bu tedbirlerin süratle ittihaz ve tatbik edildiğini tebarüz ettirmektedirler.

Popolo di Roma gazeesi, kırk beş dakika içinde demokratik sistemden bilkuvve diktatörlük sistemine geçilmiş olduğunu yazmaktadır.

Almanlar Norveçte Bir Kruvazör Batırdı

Berlin, 23 (A.A.)— Alman resmî tebliğinden:

Narvik civarında bir muharebe kruvazörüne tam bomba isabeti vâki olmuştur. Bundan başka 300 tonilâtoluk bir nakliye gemisi batırılmış, bir diğeri de ciddî surette hasara uğratılmıştır.

Bir çok mühimmat depolarında yangın çıkarılmıştır. Düşmanın takviye kolları dağıtılmış ve bataryalara ve rıhtımlara muvaffakıyetli hücumlar yapılmıştır.

Norveç Tebliği

Norveçte bir mahal, 23 (A.A.) 22 Mayıs tarihli Norveç tebliği: Lafoten mıntakasında Norveç kıtaları Lilleballak ve Kobbefjeld'i geri almışlar ve Alman kıtalarını Lilleballak ile Kuberget arasında Layan dağından inmiye mecbur etmişlerdir.

Habogaland cenubunda yeni bir şey yoktur.

FELEK

Halk, Gözile İnan[ır]

Yazan : B. FELE[K]

Ne derseniz deyiniz! H[alk] ancak gözile inandırı[lma]kabildir. Lâfı dinler ama ku[lak] asmaz. Bunu ötedenberi dilin[de] de dolaşan birçok darbımese[l] de göstermez mi?

Meselâ:

— Bir kulağından girer, [öbür] kulağından çıkar! diye bir [söz] vardır. Lâkin hiç:

— Bir gözünden girer, ö[bür] gözünden çıkar.. dediklerini d[uy]dunuz mu?

Gazetelerde okuyoruz, ağız[dan] kulağa işitiyoruz:

— Pahalılıkla mücadele ed[il]yor... diyorlar.

Komisyonlar kuruluyor. İ[çti]malar, tetkikler yapılıyor. [Her] tarafta bu kâfir pahalılığa k[arşı] ciddî ve samimî bir isyan var.

Bu, güzel bir şeydir. Ümit [ve]rici bir şeydir. Bu komisyon[lar] şüphesiz pek iyi fikirler mü[na]kaşa etmekte, ciddî tedbirler d[ü]şüp eylemektedirler. Lâkin [bü]tün bunların neticesini hal[kın] ağızdan kulağa işitmesi kâfi [de]ğildir. İş fiiliyata intikal etm[eli]dir.

— Saçım ağarmış mı? di[ye] müşteriye berber nasıl:

— Şimdi önüne dökülür, [gö]rürsün demiş ise, bütün bu [ko]misyonlar, heyetler ve memur[lar] da pahalılıkla mücadele edip [et]medikleri sualini soranlara:

— Yarın çarşıya gider, gör[ür]sünüz! diyebilmelidirler. Yok[sa] tetkikat, tetebbüat, içtimalar [ve] münakaşalar haddizatında p[ek] kıymetli şeylerdir. Hele bu iç[ti]maların ve komisyonların hu[zur] hakları da varsa bu tetkikat [da]ha pahalılaşır da. Lâkin halk[ın] gözü dün 60 kuruşa satılan e[tin] bugün 50 kuruşa indiğini, sağ[ya]ğın 110 dan 90 kuruşa indiril[di]ğini, pirincin 46 kuruştan hiç [ol]mazsa 35 kuruşa düştüğünü gö[r]mezse bütün bu haberler, bu [iç]timalar, bu komisyonlar birer [e]debiyat olur. Edebiyatın ise şi[m]diye kadar kimsenin karnını d[o]yurduğu görülmüş değildir.

Üstelik şu da vardır ki; mut[ta]sıl toplanan bu komisyonları[n] aktedilen bu içtimaların ve y[a]pılan bu derin tetkikatın kalû[b]lâdanberi bir netice vermedi[ği] ve pahalılığa bir türlü çaresaz[] lamadığı görülerek onlara ka[rşı] da itimat silinir. Bu da muvaff[a]kiyet bakımından pek hayırlı b[ir] şey değildir.

Halkta şu kanaat vardır:

— Her şeyde ihtikâr oluyor.

Bu doğru mudur? Bilmem. A[]nadoluda büyük seylâplar old[uğ]u, Karadenizde fırtına yüzü[n]den ufak teknelerle hayvan nak[]ledilemediği için bir zaman[lar] altmışa çıkmış olan et, bütün b[u] tabiî âfetlerin geçmiş ve bahar[ın] gelmiş olmasına rağmen hâlâ [o] fiyata satılırsa buna ihtikâr d[e]memek kabil olmaz. Meğer ki b[i]zim bilmediğimiz izalesi imkân[]sız bir takım sebepler fiyatla[rı] tekrar arttırmaya âmil olmuş o[l]sun.

Bence bu komisyonların, b[u] içtimaların ve bu müzakereleri[n] varabileceği neticeler şunlardı[r:]

Sırasile evvelâ gıda maddel[e]rinden başlayıp onar onar bütü[n] zarurî hacet eşyasının fiyatları[nı] geçen senekine, harbin ar[ife]sine nazaran ne kadar yükselmiş v[e] niçin yükselmiş olduğunu tetki[k]

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

14 deki atalar kerrür Ediyor

(Başı 1 incide)

teşi önünde süvarinin büyük pamadığı, ve bu yeni silâh- ehemmiyet vermek lâzım ği anlatıldığı zaman, Gene- Haig "Mitralyözün ehemmi- i mübalâğa ediyorlar. Bir ra iki makineli tüfek kâfi- demiştir. General Kiçner de fikre iştirak etmiş, bir ta- dört mitralyözün kâfi ge- ini söylemişti. Halbuki har- onuna doğru her tabura an fazla mitralyöz vermek n gelmişti.

15 te İngiliz erkânıharbiyesi- tank yapmak lüzumundan edildiği zaman, İngiliz ku- danları "Hayalle uğraşacak imiz yok" demişlerdi. Gene- Kiçner'e ilk tank gösterildiği n "Güzel bir oyuncak" de- .

giliz erkânıharbiyesinin sağ lan General Wilson hatıra- Fransız kumandanile senesi 13 eylûlünde yaptığı nuhavereyi anlatır:

kertheld bana Alman toprakları- vakit gireceğimizi sordu. Bir dedim. O üç hafta kâfidir, dedi. ki o gün Alman ordusu Aisn ne dayanmıştı ve dört sene ora- aldı."

tesi sene haziran ayında sız Reisicümhuru, General er'e şikâyet ediyordu: offre bana geçen teşrinlerde Al- arı hududun öte tarafına atacak- söylemiş, kânunlarda, mart ve s aylarında ayni teminatı ver- . Halbuki ne oldu. Bütün hücum- oşa çıktı ve bize birçok zayiata oldu."

Generallerin nikbinliği hak- kında bir fikir vermek için iki vaka daha kaydedelim: 914 teşrinlerinde General ch, harbin mühim kısmının ğini söylemişti. 915 kânunla- a harbin hazirandan evvel eğini temin etmişti. Ayni se- n şubat ayında General Jof- temmuzda harbin biteceğini emişti. General Haig de o se- emmuzdan evvel Almanların istiyeceğini ileri sürmüştü. ulâsa generallerden hiçbiri in mahiyetini anlamamış, anın kuvvetini ölçememiş, silâhların rolünü takdir et- miş ve harbin ne vakit bitece- tahmin edememişti.

aha bunlara benzer bir çok alar anlatan Liddl Hart şu mü veriyor:

n yüksek askerî mütehassısların anlış görüş ve tahminleri istikbal bir ihtar vazifesini görmelidir. Bu lar lâvhalar halinde askerî mek- rin duvarlarına asılmalıdır. Bizi h tahminlerde bulunmaktan me- ese bile, yenilikleri görmemize m edebilir."

914 te ordular cepheye yürü- ek gitmişlerdi. O vakittenberi örize vesait o kadar çoğaldı artık süvarinin yeri kalmadı. adenin ayağı yerden kesildi. u müteharrik bir kuvvet ha- geldi. Bu sebeple stratejinin harbin de şekli değişti.

u yeni harp strateji ve usul- ni ilk defa Almanlar tatbik e- e, bu harbin de geçen harp olacağını zanneden Fransız nanda heyeti şaşırdı.

şte Alman ordusunun serî mu- fakıyetinin sırrı buradadır. akat General Weygand'ın de- gibi, Almanlar ilk hamlede kadar muvaffak olurlarsa ol- lar, kuvvayı külliyeler karşı şıya geldikleri gün harbin hesi değişecek ve zafer müt- klere dönecektir.

---

rek bu yükselişlerin haksız nlarını derhal ilân etmek ve r salâhiyetleri varsa fiyatla- inmesine ait tedbirleri alıp ka:

– Hazirandan itibaren pirin- âzamî fiyatı şudur... diyebil- k.

u, mümkün müdür? Bilmi- um. Belki kanunî mevzuatı- buna müsait değildir. Öyle pahalılıkla kanunî yollardan cadeleyi terketmeli.

kincisi: Eğer, bu pahalılık ih- âr değil de harbin ve ondan an içtimaî ve iktısadî rahat- ığın icabı ise, bunu açıkça leyip halka hakikati anlatma- r. O zaman da buna karşı ile geçinenlerin gelirlerini tırmanın her yerde olduğu gi- yolunu aramıya koyulmalıdır. Bir üçüncü çıkar yol görmü- rum.

Müttefikler Fransanın Şimali Garbîsinde Tehlikeyi önlemek İçin Çalışıyorlar

(Başı 1 incide)

Halen, başkumandanlığı deruhte etmiş olan General Weygand, kombine cephelerini yeniden tesis etmek maksadile bütün müttefik ordularının giriştiği harekâtı idare eylemektedir.„

Mister Churchill'in beyanatında anlattığı gibi Boulogne'de devam eden çarpışmaların neticesi hakkında bir söz söylemek sırası gelmemiştir. Bunun sebebi, yalnız buradaki muharebenin devam etmekte olması değildir.

Fransızların Mühim Hareketi

Bundan başka, Fransızların da Amiens'e karşı yaptıkları harekâttır.

Bu harekât muvaffak olur ve Fransızlar Amiens'i işgal ederek burayı sapasağlam bir şekilde tutmağa muvaffak olurlarsa o zaman sahildeki Abeville'e ilerliyen Almanların ricat hattı kesilmiş olur ve Alman kuvvetleri tehlikeye düşer.

Dediğimiz gibi, bütün dünyanın dikkat ve merakı bu cephe üzerinde toplanmıştır. Almanlar da çok büyük bir işe giriştiklerini takdir ediyor ve onun için D. N. B. askerî vaziyeti şu şekilde anlatıyor:

Vaziyetin bâriz vasfı, düşmanın hâlâ elinde bulunan harekât sahasının gittikçe daralmasıdır. Fakat, her ne olursa olsun, sıkıştırılan düşman, yalnız adetçe çok kuvvetli olmakla kalmamakta, fakat ayni zaman çok ta iyi teçhiz edilmiş bulunmaktadır. Bundan çıkan mâna düşmanın inhilâl halinde olmadığı ve binnetice Alman kıtalarının önünde güç işler bulunduğudur.

Cephelerdeki Vaziyet

Cephenin diğer kısımlarında vaziyet şu merkezdedir:

Almanlar Şimanlde Esko üzerindeki Belçika müdafaa hattına yüklenmişlerse de, Andenarde mevkiinden başka bir mevkii alamamışlardır. Daha Cenupta Arras'da İngilizler Almanlarla harp ediyorlar. Fakat bu taarruzun az, çok muvaffak olmasına rağmen, nikbinlik göstermiyorlar. Sebebi, hâdisenin daha fazla mevziî mahiyette olmasıdır. İngilizler burada 400 esir almışlar, 300 Almanı öldürmüşler ve birçok tank ta tahrip etmişlerdir.

İngilizler Arras ile Douai arasındaki bölgede mukabil hücumda bulunmuşlarsa da, netice henüz öğrenilememiştir.

Fransız kuvvetleri Cambrai'in eteklerine varmış bulunuyor.

Valenciennes ve Cambrai arasında son derece şiddetli yeni ve büyük bir muharebe başlıyor. Bu harp med ve cezir harekâtı göstermekte ve dünkü gün zarfında müttefikler Cambrai'nin yakınlarına kadar arazi istirdat eylemişlerdir. Longuvion mıntakasının da Montmedy ve Longvy arasında, gece esnasında Almanlar şiddetli topçu harekâtı yapmakla iktifa etmişlerdir. Bu sabah ta Rethel Şarkında topçu harekâtı yapılmıştır. Rethel'in Garbında Neufchateau'da şiddetli bir faaliyet vukua gelmiş olduğu hakkında yabancı membalardan verilen haberler, Pariste yalanlanmaktadır. Ne, Aisne üzerindeki Neufchateau'da, ne de Bray'daki Neufchateu'da hiçbir şey olmuş değildir.

Mukabil Taarruza Geçilecek

Londraya gelen haberler, büyük mikyasta bir mukabil taarruza daha geçilmemiş olduğunu bildirmektedir. Maamafih bu büyük mukabil taarruz her dakika başlıyabilir.

Manş limanlarının ağır bir bombardımana tâbi oldukları muhakkaktır. Maamafih, bu limanlar istimal edilemiyecek hale gelmiş değildir.

Paris Boşaltılmıyor

Bu sabah toplanan harp kabinesi, Paris mıntakasını boşaltmamıya karar vermiştir. Hiçbir memur vazifesini terketmiyecektir. Endüstri de yerinde kalacaktır.

Yalan Haberler

Alman radyosu, General Gamelin'in intihar ettiği hakkında bazı haberler yaymıştır. Londradaki salâhiyettar Fransız mahfilleri bu haberin tamamile asılsız olduğunu söylemektedir. Diğer taraftan İngiliz kuvvetleri başkumandanı General Gort'un İngiltereye dönmüş olduğu haberi de yalanlanmaktadır.

Alman radyosunun, Belçika Başvekili Pierlot ile Millî Müdafaa Nazırı General Denis'in Belçikalılar tarafından öldürülmüş olduklarına dair neşrettiği haberi, Londradaki Belçika sefareti sureti katiyede tekzip etmektedir. Her iki vekil mükemmelen sıhhattedir.

Hava Harbi Şiddetli

Hava harbi bütün şiddetile devam etmektedir. İngiliz Hava Nezareti bugünkü tebliğinde diyor ki:

"Dün İngiliz bombardıman tayyareleri Manş limanlarına doğru nüfuza çalışan Alman kollarını müteaddit defalar serî dalgalar halinde bombalamışlardır. Bu kollar havadan maruz kaldıkları bombardımanlardan sonra havadan bakıldığı zaman bir keşmekeş manzarası arzediyordu. Ekseriya karada kargaşalık o kadar büyük oluyordu ki tayyareler düşmanı tanıyabilmek için bombardımanları kesmeğe mecbur kalıyorlardı. Alman askerleri yol üzerinde kaçışmakta olan mültecilere karışıyordu. Almanların doldurduğu bir yol üzerinde yeşile boyanmış 40 - 50 kadar Alman kamyonu vardı. Bunlar o mültecilerin arabalarile ve seyyar hasta arabalarile o kadar karışmıştı ki tayyarelerimiz 300 metreye kadar indikleri halde bunların üzerine ateş etmiye cesaret edememişlerdir. Daha ileride beş kilometre uzunluğunda bir zırhlı araba kolu tayyarelerimiz tarafından bombardıman edilmiş ve müteaddit araba yanmıştır. Abbeville'e giden yol üzerinde zırhlı arabalardan ve birçok motosikletli kuvvetlerden müteşekkil bir seri kol görülmüş ve muvaffakiyetle bombardıman edilmiştir. Keza hafif zırhlı arabalardan müteşekkil bir kol da Abbeville civarında bir ormana gizlenmiş olduğu halde tayyareden müteşekkil bir filomuz tarafından yakalanmış ve 150 ağır bomba atılmak suretile bombardıman edilmiştir."

Bundan başka İngiliz tayyareleri, gece esnasında Sedan mıntakasında ve Belçikanın cenubunda düşmanın münakale hatlarını da büyük bir şiddetle bombardıman etmişlerdir. Bu esnada Almanyada harp sahaları istikametine doğru demiryolları üzerine de hücumlar yapılmıştır.

Gece Namur, Dinant ve Aix - La - Chappelle bölgesinden geçen düşman münakale hatlarının başlıcaları üzerine büyük mikyasta bombardımanlar yapılmıştır. Müteaddit köprü tahrip edilmiş ve demiryollarına ve askerî nakliyata çok mühim hasarlar ika edilmiştir. Diğer mühim tayyare filoları Ren bölgesinde ve Prusyada hayatî ehemmiyeti haiz noktalarda askerî hedefler üzerine baskınlar yapmışlardır.

Stavenger tayyare meydanı dün akşam bombardıman edilmiştir. İngiliz tayyareleri uzaklaşırken müthiş yangınlar çıktığını görmüşlerdir.

Gerek gündüz ve gerek gece yapılan bu harekâta iştirak eden hava kuvvetlerinden beş tayyare dönmemiştir. Dün gündüz avcı tayyarelerimiz Belçika ve Fransada muharebelerin cereyan ettiği bölgeler üzerinde bombardıman tayyarelerimizi himaye için devriye vazifesi görmüşlerdir. Muhtelif çarpışmalar olmuş, 24 düşman tayyaresi tahrip edilmiştir. 8 İngiliz avcı tayyaresi kaybedilmiştir.

Salâhiyetli bir Fransız bugüne kadar yalnız Fransa toprakları üzerinde düşürülen Alman tayyarelerinin bini geçtiğini söylemiştir.

Deniz Harekâtı

Şimal denizinde Holanda adaları ve Flanders sahilleri açıklarında yapılan deniz harekâtı sırasında Doris denizaltı gemisi Ladroit destroyerini ve Le Niger sarnıç vapurunu kaybettik. Son iki geminin mürettebatı kurtarılmıştır.

Harekâta iştirak eden diğer bütün gemiler sıksık düşman tayyarelerinin taarruzuna uğramalarına rağmen vazifelerine devam etmektedir. Bu tayyarelerden bir çoğu düşürülmüştür.

●

Rifnes ismindeki silâhlı balıkçı gemisinin bir bombardıman neticesinde batmış olduğu bildirilmektedir.

Söylendiğine göre, eski Kayser Vilhelm, şimdi Potsdamda bulunmaktadır. Alman makamları Kaysere karşı pek hürmetkârane muamele etmektedirler.

Tebliğler

(Başı 1 incide)

lar yapmışlardır. Yalnız Audenarde civarında şehri zorlamışlardır. Arras mıntakasında şiddetli çarpışmalar vukua gelmiştir. Mevzilerimizi müessir surette tutmağa muvaffak olduk. Arras ile Lapaume arasında düşman açtığı gedikten zırhlı unsurlar geçirmeğe muvaffak olmuşlardır. Bu zırhlı unsurlar hemcivar mıntakaya varmışlardır. Bu müfrezelere karşı hayatî noktaların müdafaası için tedbirler alınmıştır.

Fransanın şimali şarkisinde şuddetli hava faaliyeti olmuştur. Büyük miktarda Alman bombardıman ve keşif tayyareleri, hava dâfi bataryaları ve hafif otomatik silâhlar tarafından düşürülmüştür.

●

Hava Nezareti bildiriyor:

Dün akşama doğru muharebe tayyare gruplarımızdan biri düşmanın 27 bombardıman tayyaresini düşürmüştür. Mitralyöz ateşi altına alınan on düşman tayyaresinin de harp harici bırakıldığı kuvvetle tahmin edilmektedir. Geçen haftanın son iki günü zarfında aynı pilotlar asgarî elli düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Alman Tebliği

Berlin, 23 (A.A.) — Alman başkumandanlığının tebliği:

Flandres'de, Escaut üzerinden yapılan Alman taarruzu, şiddetli düşman mukavemeti ile karşılaştığı için yavaş ilerlemektedir. Valenciennes civarında, çarpışmalar vukua gelmektedir. Valenciennes'in Cenubu Şarkisinde, Fransız kuvvetlerinin iltica etmiş oldukları Mormal ormanları temizlenmiştir. Düşman zırhlı kıtalarının Cambrai cephesini yarmak teşebbüsleri dün tekrarlanmış, fakat düşmana büyük zayiat verdiren Alman ordusu ve hava kuvvetleri arasındaki iş birliği ile akim bırakılmıştır.

Artois'nin Garbında gediğin açılmış olduğu mahalden kalkan Alman kıtaları, Valenciennes _ Calais istikametine doğru ilerlemektedir. Somme'den Meuse'e kadar bütün cephe imtidadınca, düşman mukavemet göstermektedir.

Liege istihkâmlarında, ikinci modern inşaatı teşkil eden Battice kalesi, 20 subay ve 600 erden mürekkep müdafilerile Alman kıtalarına teslim olmuştur. Namur'un Cenubundaki cephede düşman hâlâ müteaddit kaleleri elinde tutmaktadır.

Alman hava kuvvetlerinin hücumları, her şeyden evvel, düşman gerilerindeki münakalâta, ricat halindeki kollara ve Flandres'lerde ve Artois'daki asker tahaşşütlerine tevcih olunmuştur.

Manş sahilleri önünde faaliyette bulunan ordu keşif tayyarelerinin harekâtı neticesinde, takriben 20 bin tonilâto mecmu hacminde bulunan 3 nakliye gemisi ile bir sarnıç gemisi batırılmıştır.

Bir torpido muhribi ciddî hasara uğratılmış, Dünkerk ve Douvres kaleleri inşaatı muvaffakiyetle bombardıman edilmiştir. Alman bahriyesine ait serî motörbotlar torpillemek suretile Dünkerk önünde bir düşman torpido muhribini batırmışlardır. Hava kuvvetlerinin faaliyeti, hava şeraiti dolayısile iki taraftan da mahdut olarak cereyan etmiştir. Düşman 9 tayyare kaybeylemiştir. 5 Alman tayyaresi kayıptır.

Geçen gece düşman, gayri askerî hedeflere karşı hücumlara devam etmiştir. Holandada Nymegue ve Waalwaven İngiliz tayyarelerinin hücumuna uğramıştır. Birçok sivil ölü vardır.

İtalyan Gençlerinin Duçeye Müracaati

(Başı 1 incide)

Bu hayaller hakikaten gülünçtür. İtalyan hafızasının fena olduğunu zannetmek yanlış olur."

Bu yarı resmî gazete yazısını şu suretle bitiriyor:

"Çelik paktın ilk yıldönümü İtalyan milleti tarafından Almanyaya temenniler gönderilerek ve Führer için olan hayranlığını bildirerek tesit edilmektedir."

Mihverin Esasta Beraberliği

Ayni münasebetle Alman Hariciyesinin gazetesi olan Deutsche, Diplomatische Und Politiche Korrespondenz gazetesi şu satırları yazıyor:

"Nasyonal Sosyalizmle faşizmin iki milletin istiklâl ve ehemmiyetlerile münasip bir istikbale doğru olan yolları ayni şartlar altında çizilmiştir.

İtalya Şeflerinin Emrini Bekliyor

İtalyanın bilhassa Habeş muharebesi sırasında plütokrasiler tarafından maruz kaldığı müşkülâtı kaydeden gazete yazısını şöyle bitirmektedir:

"Alman ve İtalyan milletleri istikballerine doğru birlikte yürüyorlar.

Almanya mücadelesine başlamıştır. Son 8 ay zarfında demokrasilerin muhtelif tehlikeli tasavvur ve hesaplarını devirmiş olan İtalya da cenahı tutmak için şeflerinin emrini takibe âmadedir."

Bugün Matinelerden itibaren **TAKSİM** Sinemasında
2 büyük Film birden
HARP ANNABELLA CHARLES BOYER Türkçe sözlü
Katilin İzi BOB BAKER İstanbulda ilk defa

REKTA
İç ve dış BASUR MEMELERİNDE, Basur memelerinin her türlü iltihaplarında, cerahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisinde
REKTA PATI Şifayı temin eder.

İnhisarlar Umum Müdürlüğü İlânları

I — Şartnamesi mucibince bir adet Donki açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedeli 600 lira muvakkat teminatı 45 liradır.

III — Eksiltme 28-V-940 Salı günü saat 16 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (4255)

SÜMER BANK
Sellüloz Sanayii Müessesesinden:

Müessesemizin İzmit vesair gümrüklerdeki (Malın gümrüğe vürudundan çıkarılmasına ve buna müteferri bütün muamelâtın ikmaline kadar olan) işlerinin tedviri, nakliyat veya bu gibi işlerle iştigal eden bir müesseseye tevdi edilecektir.

Bunun için :

1 — Türkiyenin her yerinde gümrük komisyonculuğu yapabilmek.
2 — Sellüloz sanayiine ait iptidaî maddelerle inşaat ve makine aksamı üzerinde - gümrükçülük bakımından- ihtisas sahibi elemanı haiz bulunmak.
3 — Müessesenin işlerini istenilen her yerde ifaya her an âmâde bulunmayı kabul etmek.
4 — Nakdî veya itibarî (banka mektubu) olmak üzere asgarî iki bin liralık kefalet verebilmek.
5 — Kuvvetli ticarî referans gösterebilmek esastır.

Bu işi deruhte etmek istiyen müessesatın yukarıda yazılı şeraiti tamamen kabul edebileceklerini ve bunun için ne gibi bir esas dahilinde ve ne kadar ücret talep etmekte olduklarını bildirir dilekçeyi âzamî 10 Haziran 940 tarihine kadar (İzmit - Sümer Bank Sellüloz Sanayii Müessesesi Müdürlüğüne) göndermeleri.

Daha fazla izahat almak istiyenlerin İzmitte Müessese Ticaret Servisine müracaatları.

Saç Eksiri Komojen
Saçları besler, kökleri kuvvetlendirir. Dökülmesini önler, kepekleri giderir.
İngiliz - Kanzuk Eczanesi
Beyoğlu - İstanbul

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

SATILIK ENKAZ

Ortaköy Müezzinoğlu sokak 1 ilâ 13, 8 ilâ 14 No.lu hanelerin enkazları mahallinde bilmüzayede kaimen satılacağından talip olanlar 31 - 5 - 940 Cuma günü saat 11 de mahallinde bulunmaları ilân olunur. (4300)

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

Emniyet Sandığına borçlu ölü Bay Celâl varislerine ilân yolile tebliğ

Bay Celâl Kasımpaşada Yeldeğirmeni Yeniçeşme caddesi eski 16, 16 mü 16 mü 16 mü 16 mü yeni 26 ilâ 36, 28/1 No.lı ahşap üç ev bir arsanın tamamını birinci derecede ipotek göstererek 12-9-935 tarihinde 22153 hesap numarasile sandığımızdan aldığı (375) lira borcu 17-2-940 tarihine kadar ödemediğinden faiz, komisyon ve masarifi ile beraber borç (385) lira (68) kuruşa varmıştır.

Bu sebeple 3202 numaralı kanun mucibince hakkında icra takibi başlanmak üzere tanzim olunan ihbarname borçlunun mukavelenamede gösterdiği ikametgâhına gönderilmiş ise de borçlu Bay Celâlin öldüğü anlaşılmış ve tebliğ yapılamamıştır. Mezkûr kanunun 45 inci maddesi vefat halinde tebligatın ilân suretile yapılmasını âmirdir. Borçlu ölü Celâl mirasçıları işbu ilân tarihinden itibaren bir buçuk ay içinde Sandığımıza müracaatla murislerinin borcunu ödemeleri veya kanunen kabule şayan bir itirazları var ise bildirmeleri lâzımdır. Mirasçılar ipoteği kurtarmazlar veyahut başlıyan takibi usul dairesinde durdurmazlarsa ipotekli gayri menkul mezkûr kanuna göre Sandıkça satılacaktır. Bu cihetler adâkadarlarca bilinip ona göre hareket edilmek ve her birine ayrı ayrı ihbarname tebliği makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur. (4315)

Bir kiralık kasa her türlü kıymetlerinizi korur!

HOLLANTSE BANK-UNİ N.V.

KAYIP: 2822 numaralı bisiklet kamı kaybettim. Yenisini alacağım hükmü yoktur. — Hüseyin Yalın

Doktor ÇİPRUT
Cildiye ve Zührevîye Mütehassısı
Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı karşısında Posta sokağı köşesinde Meymenet Apartımanı.
Tel : 43353

İzon SAÇ SABUNU
Saçlarınızı muhafaza için harikadır tesirini ilk kullanışta göreceksiniz
30 Kuruştur

Dr. Horhoruni
Hastalarını akşama kadar Sirkecide Viyana oteli yanındaki muayenehanesinde tedavi eder.
Telefon : 24131

Pek az müstamel, ufak model sa
Otomobil Aranıyor
Posta kutusu (406) ya mektup müracaat

İstanbul Asliye Mahkemesi 9 Hukuk Hâkimliğinden:

Aliye Balsız tarafından kocası lunan Beşiktaş Valde çeşmesinde tarlar sokak N. 10 oturan Ali Rıza tin aleyhine mahkemenin 40/567 ile açmış olduğu boşanma dâvası yapılan tahkikatı sonunda: Dâva nan Ali Rızaya 10 gün zarfında cevap verilmek üzere gönderilen dâva s hali bilâtebliğ iade olunduğundan nen tebligat yapılmasına ve esas vaya karşı 20 gün zarfında cevap mesine ve tarafların 24 - 6 - tarihinde saat 9.30 da mahkem davet edilmelerine ve istida sur davetiyenin mahkeme divanhane tâlik ve gazetelerle ilânat icra karar verilmiş olduğundan olbap karar sureti tebliğ makamına olmak üzere ilân olunur.

Dr. Hafız Cemal
Pazardan maada saat (14.30 18 e Salı, Cumartesi 12 ye kadar karaya. Divanyolu No. 104.

24 MAYİS 940
TAN
ABONE BEDELİ

Türkiye		Ecnebi
Kr.	1 sene	2800 Kr.
"	6 Ay	1500 "
"	3 Ay	800 "
"	1 Ay	300 "

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için abone bedeli müddet sırasiyle 16, 9, 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek kuruştur. Cevap için mektupta 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

...NUN MESELELERİ

...reşal Çakmağın ...yrut Seyahati

...ransız ve İngiliz Şark ordu... duları erkânının Ankara... ...ptıkları ziyareti iade etmek ...adile Beyruta giden Mare... ...şakmak'ın, bugün memleke... ...neceğini dünkü gazetelerde ...uştuk.

...velki gece, General Wey... ...n Fransız ordusu Başku... ...anlığına getirilmesinden, ...areşalimizin Beyruta git... ...den bahseden Berlin rad... şu sözleri söylüyordu:

"Weygand'ın ayrılmasile Şarkta... ...nsız orduları başsız kalmıştır. ...dular icap ederse, Türkiyenin ...na yetişecekti. Ve Türkler, en ... Fransız kumandanına güveni... ...dı. Halbuki, Fransa, kendi me... ...nevzuu bahsolunca, Türkleri dü... ...miş, Şark ordusunu başsız bı... ...namdar Generalini kendi top... ...çekmiştir. Şimdi artık, Gene... ...eygand Beyrutta değil, Paristeki... ...ilâ Fransızlardan ve İngilizler... ...edet uman Türkler, bu hâdise... ...et almalıdırlar!,,

●

...ir ziyaretin iadesi mak... ...sadile yapılan bir seyahat... ...acaip mânalar çıkarılabil... ...görenler, Berlin radyosu... ...neşriyatı hakkındaki hü... ...nerini biraz daha kuvvetlen... ...pler ve lâzım gelen ibreti ... bu radyonun tavsiyesine ...e duymadan — almışlardır. ...neral Weygand, hiç şüphe... ...yüksek değerli bir asker... ...nun kıymetinin üstünlü... ...Cihan Harbinin muzaffer ...andanı Mareşal Foch'un, ...ini hayata yumarken, mil... ...ettiği şu vasiyetten de bel...

...Fransa ne zaman yurdu... ...ülkede görürse, Weygand'... ...ne sarılabilir!,,

...an Harbinde, Fransız ordu... ...erkânıharp reisliğini mu... ...kiyetle başarmış, ve meslek ...nda birbirinden üstün ta... ...aferler kazanmış olan Ge... ...Weygand'ın şerefli tercü... ...lini bilenler, Mareşal ...n ne kadar isabet göster... ...kestirmekte zorluk çek... ...Nitekim, General Wey... ...n Fransız ordusunun başı... ...ğmesi, derhal tesirini gös... ...tir: Onun iş başına geçme... ...Garp cephesindeki askerî ...tün Fransa lehine değişme... ...bir olmuştur.

●

...ize gelince, müttefiki bu... ...lunduğumuz Fransanın ...man ordusu başında Wey... ...gibi yüksek bir kumanda... ...vazife alması, dostlarımı... ...terine karşı beslediğimiz ...eti bir kat daha kuvvetlen... ...tir.

...Fransızlardan, icabında ...bekliyebileceğimizi, Al... ...dan çok iyi biliriz. Bu ba... ...n, lâzım geldiği zaman, ...iklerimizin nasıl bir vazi... ...eceklerini çok iyi bilmek, ...milli emniyetimizi büsbü... ...ttürür. Fakat bu arada, Ber... ...yosunu söyletenlere hatır... ...k ihtiyacını yenemediğimiz ...lhim iki nokta vardır:

...Berlin bilmelidir ki, bu... ...Türk ordusunun başında, ...etlerine, bilgilerine, kıy... ...ine, tecrübelerine, cesaret... ...her milletin imrenebile... ...adar üstün birçok kuman... ...vardır. Bu kumandanlar... ...her biri, dört harbin tecrü... ...geçirmişlerdir. Ve ömürle... ...mühim bir kısmını cephe... ...geçirmiş bulunan bu şe... ...ve yüksek, değerli kuman... ...üstelik, göğüslerinin al... ...ğılımü her zaman yenil... ...n üstün saymış birer yürek ...lardır. Bunun içindir ki, ...vatanında, yokluğunun acı... ...bir zaman tadılamıyacak o... ...ymetlerden birisi, ordu ku... ...mdır.

...e bilhassa Umumî Harpte ...e silâh arkadaşlığı etmiş ...Almanların bu hakikati,

Milâttan evvel 55 senesinde Roma ordularının İngiliz adalarına hücumunu tasvir için yapılmış bir tablodur.

Avrupanın Dokuz Asırdanberi Düşman İstilâsına Uğramıyan Köşesi: İngiltere

Yazan: Faik Sabri Duran

Holandayı, Lüksemburgu ve Belçikanın bir kısmını çiğnedikten sonra Fransız topraklarına saldıran Alman ordularının motörize parçaları Manş denizi kıyılarına varmışlar. Hedefleri bu dar deniz kolunu aşarak İngiltereye taarruz etmek olacak. Dokuz asırdanberi adalarında kendilerini büyük bir emniyet içinde görmiye alışmış olan İngilizler bu tehlikeyi artık iyice hissetmiş olacaklar ki, çok şiddetli bir takım tedbirler alıyorlar. Büyük Britanya adası hakkında tarihin kaydettiği ilk istilâ Milâttan evvel 54 — 55 senelerinde olmuştu. O zaman bu adada Britonlar yaşıyorlardı. Romalılar idareleri altına aldıkları Gollara bu Briton kabilelerinin yardım etmelerinden bıkmışlar, buna mâni olmak maksadile Manş denizini geçmiye karar vermişlerdi. Başlarındaki kumandan meşhur Jül Sezardı. Romalıların gemileri İngiltere kıyılarına yaklaştığı vakit Britonlar asker ihracının önüne geçebilmek için atlarını denize sürerek basit âletlerile bu teşebbüse karşı gelmek istemişler, fakat sırtlarında zırhlar, ellerinde daha mükemmel silâhlarile gelen Romalılarla baş edememişlerdi. Romalılar, İskoçyaya kadar memleketi zaptettiler ve dört asır Britanya adasına hâkim oldular. Avrupada yeni bir devrin açılmasına sebep olan Şimal kavimlerinin istilâsı başladığı vakit, Romalılar, anavatanlarının tehlikeye girdiğini görerek İngiltereyi kendi haline bırakmış, çekilmiş gitmişlerdi. Askersiz ve himayesiz kalan Britonları, İskoçyadan inen Pict'ler ve Skotlar bir taraftan, denizlerden gelen Angl'ler, Saksonlar gibi Germen kavimlerle Danimarkadan gelen Dan'lar öbür taraftan çok rahatsız etmiye başladılar. Briton'lar, Roma imparatoruna mesaj mesaj üzerine gönderiyor: "Siz bizi bırakıp gittiniz, bizim halimiz ne olacak, şimalden gelen Barbarlar bizi denize sürüyorlar, derken orada da karşımıza müstevliler çıkıyor. Ya cellâtların eline düşüyor, ya denizlere dökülüyoruz" diye imdat istemişlerdi. Bu muhacimlerin en korkuncu Dan'lardı. Bütün halk kliselere koşuyor ve "Aman Allahım, bizi melunların şerrinden sen kurtar" diye dua ediyordu.

Bu muhacemeler Milâdın 449 uncu senelerinden 600 senesine kadar bir buçuk asır sürmüş, nihayet bütün memleket yabancıların eline geçmişti. Ölümden kurtulabilen Briton'lar adanın garbındaki dağlara ve ıssız yaylâlara çekilmişlerdi. Biribirlerile iyice kaynaşan Angl'lar, Jut'ler ve Saksonlar ise yeni bir ırka vücut vermişler, Anglo - Saksonları meydana getirmişlerdi. Bu eski devirlerde İngiltere 1066 senesinde bir kere daha, bir ecnebi istilâsına uğramıştı. Bu defa yabancılar Büyük Britanyaya cenuptan, Fransanın Normandiya kısmından geçiyorlardı. İngiltere krallığını aklına koymuş olan Normandiya Dukası, muzaffer William, askerlerini karşıya geçiriyor, Hastin'de İngilizleri yeniyor, ihtiyar krallar Harold'u öldürerek Londra üzerine yürüyor, Westminister klisesinde taç giyiniyordu.

Aradan asırlar geçti, İngiltere birliğini temin etti, kuvvetlendi, zamanın en ileride gemici bir devleti olan İspanyollara bile karşı koymıya başladı. 1577 de Francis Drake'in kumandasında bir İngiliz filosu dünyanın etrafında Magellen'dan sonra ikinci devri âlemi yapıyor ve yolda rastladığı İspanyol gemilerini soyup duruyordu. İspanya kralı İkinci Filip, İngiltere kraliçesi Elizabete "Bu korsanın hakkından gelmezsen pişman olursun,, haberini göndermiş, tehdidine kulak asılmadığını görünce bütün donanması ile İngiltereye hücum etmiye hazırlanmıştı. İkinci Filip'in Armada'sı 130 gemiden mürekkepti. İçinde 10 bin bahriyeliden başka 20 bin de asker vardı. O zaman İspanyanın elinde bulunan Holandada da 40 bin asker hazırlanmıştı. Bu filo Manş denizine girerek Holanda gemileri ile birleşecek ve bütün bu kuvveti İngiltere sahillerine dökecekti. İngilterenin o devirde 30 küçük gemiden başka bir kuvveti yoktu. Bununla koca filoya nasıl meydan okuyabileceklerdi? Memlekette yine heyecan başlamış, halk kliselerde duaya kapanmıştı. Fakat bu sefer tali İngilizlere yaver oldu. Plymouth'dan düşmanın peşine takılan Drake, boş gemilere ateş vererek ve bunları düşmana doğru akan akıntılara bırakarak İspanyol filosunda büyük bir panik koparmıştı. Derken şiddetli bir kasırga kopmuş, o koca Armadadan bir hayır kalmamıştı.

Napoleon Mısır seferinden beri İngilizlerle bir türlü anlaşamıyordu. İngilizler hudut suz hırslarının önüne her vakit bir set çekmiye çalışmışlardı. Napoleon adalarına hücum ederek İngilizleri tâ kalblerinden vurmadıkça Avrupada istediği gibi at koşturamıyacaktı. Nihayet kararını vermiş, Manş denizi kıyısında Bulogne limanında büyük bir hazırlığa başlamıştı. Bonapart 2000 gemi yaptırıyordu. Bunların altı düz olacaktı. Bu suretle gemiler sığ kıyılara kadar sokulacak ve tenha bir yerde kolayca asker çıkarmak mümkün olacaktı. 100 bin kişilik bir ordu hazırlanmıştı. Ordunun bütün teçhizatı ile gemilere bindirilmesi ve karaya çıkarılması talimlerine durmadan devam ediliyordu. Napoleon sırası gelince Holanda ve İspanya donanmalarının da yardımını temin edeceğini umuyor ve birisine eski müstemlekelerini, ötekine Portekizi vaadederek onları ele geçirmiye çalışıyordu. Muzafferiyetinden o kadar emindi ki, Londraya girdiği gün askerlerine dağıtılmak üzere madalyalar hazırlatmış, ve bunların bir yüzüne "Londrada basılmıştır" damgasını vurdurmuştu. Sık sık Boulogneyaya geliyor, hazırlıkları teftiş ediyor, büyük nümayişler yaptırıyordu. Yolunun üzerine dikilen takızaferlerin üstüne büyük yazılarla "İngiltere yolu" diye yazdırmıştı. Parlak resmi geçitler yapılıyor, Amiral Decris verdiği nutuklarda Napoleon'u "İkinci bir Jül Sezar olacaksınız" diye koltukluyordu. Bu reklâmlar halkın heyecanını kamçılamak içindi. Paris, Lyon, Marsilya gibi büyük şehirler kendi isimlerine birer gemi yaptırıyor, eyaletler bu hazırlıklara muavenet için biribirlerile rekabete girişiyordu. Manş'ın öte tarafında İngilizler bu nümayişleri soğukkanlılıkla karşılıyorlardı. Yalnız donanmalarını göndermişler, İtalya, Holanda ve Fransa sahillerini abloka altına adlırmışlardı. Her şey tamamlanmış, iş, Tulondaki Fransız donanmasının Nelson'un abloka hattını yararak Atlas Okyanusuna geçmesine kalmıştı. Napoleon bu haberi dört gözle bekliyor ve "Altı saat Manş denizine hükmedebilirsem, bütün dünya benim olur" diyordu. Fakat Amiral Villeneuve filosunu, Nelson'un elinden kurtaramamış ve Trafalgarda İspanyol donanmasile birlikte bütün Fransız donanması perişan olmuştu. Bonapar'ta İngiltereye hücum sevdasından vazgeçmekten ve Boulongne'da topladığı orduyu, çiğnetecek başka bir diyar göstermekten başka yapacak bir şey kalmıyordu.

Almanların Holandayı ve Belçikayı ele geçirdikten sonra İngiltere üzerine bir tecavüz yapmak plânları yeni bir fikir değildir. Londranın büyük gazetelerinden Daily Mail 1934, 26 şubatında neşrettiği bir makale ile böyle bir plânın mevcudiyetini İngiltere efkârıumumiyesine haber vermişti. Bu fikir bütün teferruatı ile Ewald Banse isminde bir coğrafyacının yazdığı bir eserde gösterilmişti. Bu eser 1933 de neşredildiği vakit Almanya hükûmeti, ve National Sosyalist Partisi bu bizim görüşümüz değildir diye eseri toplatmışlardı. Herr Banse'nin fikirleri o zamanlarda Almanyada bile gülünç sayılmış, Daily Mail de kitabın belli başlı yerlerini naklettikten sonra bu fikre iştirak ettiğini saklamamıştı. Yerimiz olsaydı da size burada Banse'nin kitabından çıkarılmış olan pasajları gösterebilseydik, bu fikirlerin bugünkü vaziyete tamamı tamamına uyduğunu görürdünüz. Yalnız şu kadarını söyliyelim ki, Banse eserinde büyük miktarda efradın tayyarelerle havadan düşman memleketinin tâ göbeğine nakli mümkün olacağı günün pek uzakta olmadığını görmüş, ve o zaman Almanya için İngiltereyi istilâ etmek güç bir iş olmıyacaktır, mütalâasını ileri sürerek bir de plân hazırlamış.

birçok dünya milletlerinin mensuplarından çok daha yakından, ve çok daha iyi bilmeleri lâzımdır.

2 — Biz, yurdumuza bulaşmak istiyebilecek her hangi bir tehlike karşısında, herkesten, ve her şeyden evvel kendi kudretimize, kendi silâhımıza, kendi zekâmıza, kendi imanımıza, hulâsa, tek kelime ile kendi yiğit ve yenilmez milletimize güveniriz. Bizim müttefiklerimizden icabında yardım kabul edişimiz, Almanyanın tıpkı bugün olduğu gibi İtalyadan, veya Sovyet Rusyadan medet ummasına hiç benzemez. Alman radyosunun spikeri türkçe bilmediği için, iki dostun birbirine yardım etmesile, âciz ve saf bir tarafın, kurnaz ve fırsatçı bir seyirciden medet umması arasındaki büyük farkı takdir edemez. Bunun içindir ki, ona, Türkiyenin, hiç kimseden medet ummadığını hatırlatmayı millî bir vazife tanıyoruz!

ÇÖZÜME ÇARPANLAR

Yazan: Sevim SERTEL

Köpeğin Taşıdığı Mektup - Fazla İçmek Yüzünden - Norma Şerer Fabrikada

Köpeğin Taşıdığı Mektup

Almanyanın Holanda ve Belçikada kullandığı hileler, yaptırdığı casusluklar hakkında insana hayret veren hikâyeler anlatılmaktadır. Holanda polisi bunların önüne geçmek için elinden gelen gayreti sarfetmekle beraber bazan tesadüflerin de yardımı olmuştur. Meselâ bir gece Amsterdamda bir otomobil, bir köpek çiğnemiştir. Yere devrilen bu iri cüsseli kurt köpeğine acıyıp ta etrafına toplanan halk, hayvanın ağzında bir mektup bulunduğunu görmüşlerdir. Vaka mahalline gelen polis mektubu açınca bunun hududtaki nazi karargâhlarından birine yazılmış olup bir çok esrarı ihtiva ettiğini görmüştür.

Bu vaziyet karşısında Holanda polisi fena halde şaşırmıştır. Zira Holanda kanunlarına göre hayvanları öldürenler şöyle dursun, zulüm yapanlara bile ceza verilir. Fakat yine Holanda kanunlarına göre, polise her yardımda bulunan şahsa muayyen bir mükâfat verilir.

Şimdi bu şoföre ceza mı vermek lâzım, yoksa mükâfat mı?

●

Fazla İçmek Yüzünden

Her memlekette olduğu gibi İngilterede de memleketin sırlarını dışarıya veren yerli veya ecnebiler cezalandırılır. Umumiyetle böyle işin ancak kasten yapılacağı kabul edilmiştir. İşte, bu yüzden bir İngiliz gemicisi, çok fena bir vaziyete düşmüştür.

39 yaşındaki John Greary, kâhnusani başlarında Liverpooldan Portekizin Cenubi Afrikadaki müstemlekelerinden birine hareket eden Silvia vapurunun ateşcisidir. O vakittenberi gittikleri limanda beklemeleri emrini aldıklarından küçük ve eğlencesiz olan bu müstemlekede dört aydır çile dolduruyorlar. Yine bu ayni yerde bir kaç tane Alman gemicisi vardır. Bunlar da burada bekliyorlar.

İşte bir gün bir barda Greary, bir kaç kadeh içtikten sonra, başlıyor İngilterenin ne kadar kuvvetli olduğu hakkında konferans vermiye.. Tesadüfen ayni barda yine sarhoş olarak bulunan bir Alman gemicisi de ona kendi memleketinin kuvvetini anlatmıya kalkıyor ve misal olarak:

— Bizim limandaki gemimizde bile üç tane gizli topumuz var diyor.

Greary, bunun altında kalmamak için kendi gemilerindeki topların gizli yerlerini ve miktarını ifşa ediyor. Böylece başlıyan münakaşa gittikçe kızışıyor ve her iki gemici de kendi milletlerinin tefevvukunu isbat emelile olan biten esrarı dışarı veriyorlar. Tabiî orada bulunup ta sarhoş olmıyanlar bütün bunları öğreniyorlar.

Bugün Liverpool'deki muhakeme, John Greary'i muhakeme ediyor. Jüri heyeti ikiye ayrılmıştır.

Bir kısım:

— John, bir vatan haini değil, bilâkis fazla vatanperverdir, diyor.

Diğer bir kısım da:

— Ne isterse olsun, memlekete hıyanet etmiştir, diye ısrar ediyorlar.

Bu adam vatan haini midir, değil midir?

●

Norma Şerer Fabrikada

Harbin bu en kritik günlerinde, Fransızlar; kadınlı, erkekli, çoluklu çocuklu, yaşlı ihtiyar, vatanın müdafaası için ellerinden geleni yapıyorlar. Hafta tatilleri kaldırılmıştır. Her tarafta herkes gece gündüz çalışmaktadır. Bütün Fransa hummalı bir faaliyet içindedir ve yaşamak için mücadele halindedir. Bütün bu heyecan arasında yine Fransız kadınları kıskançlık, sevgi, ilâh.. gibi kadınlıklarını unutmamışlardır. Bir gün bir kurşun fabrikasında çalışan ustabaşı Hanri'nin yazıhanesi başına gelen müfettişler burada Madlen Karol, Norma Şerer gibi, meşhur kadın artistlerin resimlerile karşılaşmışlardır. Vaziyete taaccup ederek:

— Yahu, demişler, bunları buraya ne getirdin? Onların yerine işini düşünsen daha iyi olmaz mı?

Fena halde utanan ustabaşı af diliyen bir tavırla:

— Ne yapayım efendim, diyor fabrikada kadınlarla alâkadar olmıyayım diye bunları bana karım verdi. Her üç günde bir yenisini verir. Artık oradakilerden bıkmışındır sonra fabrikada yenilerini ve konuşabilenleri bulursun diye.

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

Kuru Fasulye Memleketinde...

Bizim gazetenin, geçen gün gösterdiği muharebe haritasına bakılırsa, Alman askerinin Saissons kasabasına girmiş olduğu anlaşılıyor. Gazetenin haritasında karanlık gösterilen kısımdaki başka şehirlere ve kasabalara girdikleri vakit Almanların ne düşündüklerini buradan tahmin etmek pek güç ise de, Saissons kasabasına girmekten pek memnun oldukları tahmin edilebilir. Elbette bilirsiniz ki, bu kasaba Fransızların meşhur beyaz ve kırmızı kuru fasülyelerinin vatanıdır.

Geçen seferki Büyük Harpte Almanlar o kasabaya daha girmeden önce top ateşi yağdırarak, oranın kuru fasulye ambarlarını yakmışlardı. Kuru fasulyenin muharebelerde daha ziyade meydana çıkan ehemmiyetini bilenler, o zaman Alman kumandanlarının böylece büyük bir acemilik göstermelerine parmak ısırmışlardı... Hattâ sonradan Almanyada bir işe nazırının başvekil olmasında — kuru fasulyeye karşı daha ziyade saygı göstermek lüzumunu anlatmak üzere — bu hâdisenin tesiri bulunduğunu iddia edenler çıkmıştı.

Kuru fasulye yükte en hafif, fakat kalöride en zengin gıda olduğundan, onun nakli de, başka gıdalara nisbetle, en kolay demektir. Bir kilo kuru fasulye, bir kilo etle, gene bir kilo ekmek kadar besler. Eti her yerde bulmak mümkün olmadığı gibi, ekmeği yapmak ta haylice külfetli iş olduğunu düşünürseniz, zihninizde kuru fasulyenin kolaylıkta kıymeti biraz daha büyür... Kuru fasulyeyi her yere taşımak kolay olduğu gibi, gittiği yerde de onun insanı besliyeck bir yemek olması için, bir çömlek yetişir. Saissons halkı bu kolaylığı daha ziyade tebarüz ettirmek üzere bir taraftan da çömlek yapmakla şöhret almışlardır. İnsan oradan bir çuval fasulye ile bir de çömlek satın alınca, çuvaldaki fasulye bitinceye kadar aç kalmamaktan emin olabilir.

İnsanı korumak bakımından da, kuru fasulye pek zengin bir gıdadır. Yüzde 3,5 miligram nisbetinde madenleri bulunması, onu bütün nebatlar arasında en yüksek derecede tutar. Hem de en lüzumlu on iki madenin hepsi tamam olmak şartile... Madenlerinden hepsinin neticesi olarak yüzde 8,74 nisbetinde alkalen olması da onun yine iyiliğidir. Ayni miktarda ekmeğin vereceği eksiliği karşılar. Fakat fasulyeyi pilâvla karıştırdıktan sonra ikisini birden ekmekle yerseniz, eksilik derecesi fazla olur.

Fasulyenin tazesindeki bol A vitamininden kurusunda bir şey kalmazsa da, B1 ve B2 vitaminleri taze fasulyenin tanelerinde ne kadar ise, bir yıl sonra yine o nisbette kalır. Yatılı mekteplerde kuru fasulyeye gösterilen büyük rağbet düşünüldükçe, kuru fasulyenin ilmin ucuzlamasında ve daha demokrat olmasında tesiri bulunduğunu inkâr etmek te, doğrusu, kolay değildir.

BULMACA

Bugünkü Bulmacamız

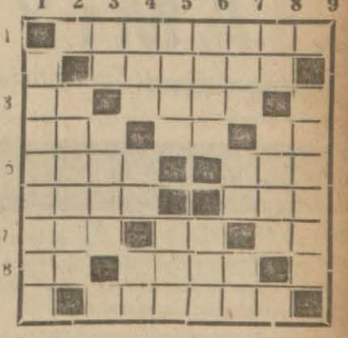

SOLDAN SAĞA:

1 — Temadi eden. 2 — Sonuç 3 — Bir renk - Bir hayvan. 4 — Demir yol - Nota - Nota. 5 — Mamur - Bir hayvan. 6 — Hâdise - Fasıla. 7 — Dört yanı su - Nota - Sıcaklık. 8 — Siz - Bir çiçek. 9 — Bir kuş.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Yemek kabı. 2 — Bir sebze. 3 — Ekmek yapılır - Boyunda bulunur. 4 — Çift değil - Dahi - Nota. 5 — İspirto - Fransada bir havza. 6 — Hazım organı - Yükseltmek. 7 — Tatlı değil - Uzaklık bildirir - Esmekten emir. 8 — Dahi - Bir renk. 9 — Politik.

●

DÜNKÜ BULMACANIN HALLEDİLMİŞ ŞEKLİ

SOLDAN SAĞA:

1 — Petek - Sem. 2 — Kemer - Lâ. 3 — Fesat. 4 — At - Kefen. 5 — Fop - Remiz. 6 — Kel - Tasa. 7 — Nar - Sam. 8 — İş - Var - Na. 9 — Lût - Yer.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Saf - Mil. 2 — Ek - Tok - Şu. 3 — Tef - Ben. 4 — Emek - Lâv. 5 — Keser - Ray. 6 — Refet - Re. 7 — Temas. 8 — El - Nisan. 9 — Mal - Zaman.

Gelincik

Hazìranda çıkacaktır

Harbiyede BELVÜ Bahçesi

Şimdiye kadar görülmemiş bir saz kadrosile

YARIN AKŞAMDAN İTİBAREN YENİ MEVSİME BAŞLIYOR.

Memleketin çok sevimli bestekârı Tamburî

SALAHADDİN PINAR

ve arkadaşları

Saz hey'eti: Kemanî NOBAR TEKYAY - Kemençe SOTİRİ - Piyanist ŞEFİK - Cümbüş CEMAL - Udî HIRANT - Kanunî İSMAİL - Klârnet SALİH

Okuyucular: AKSARAYLI YAŞAR - HAMİT DİKSES

Okuyucu bayanlar: FAİDE - SUZAN - NEVZAT - AYDA - ZEHRA - GÜZİN.

Nazarı dikkate: 1 Haziran dan itibaren ses kraliçesi

HAMİYET YÜCESES

Sahnemizdedir. Pek yakında büyük sürprizler.

Böbreklerden idrar torbasına kadar yollardaki hastalıkların mikroplarını kökünden temizlemek için HELMOBLÖ kullanınız.

HELMOBLEU

Böbreklerin çalışmak kudretini arttırır. Kadın, erkek idrar zorluklarını, eski ve yeni belsoğukluğunu, mesane iltihabını, bel ağrısını, sık sık idrar bozmak ve bozarken yanmak hallerini giderir. Bol idrar temin eder. İdrarda kumların, mesanede taşların teşekkülüne mâni olur.

DİKKAT: **HELMOBLÖ** idrarınızı temizliyerek mavileştirir. Sıhhat Vekâletinin ruhsatını haizdir. **Her Eczanede Bulunur.**

ODEON

MÜNİR NUREDDİN 'ir.

Son okuduğu plâklar

270916 No. DELİ GÖNÜL Beste: Saddettin Kaynak.
İNCECİKTEN BİR KAR YAĞAR - Elif türküsü

270917 No. YÜCE DAĞ BAŞINDA - Türkü
KALENİN BURCU - Halk melodisi

270918 No. BİLMEM Kİ GÜNAHIM - Beste
Rakım Elkutlu Şair: N. Özeren
BİR GÜN NE OLUR - Beste
Rakım Elkutlu Şair: N. Özeren

ADEMİ İKTİDAR

VE BELGEVŞEKLİĞİNE

HORMOBİN

Tabletleri her eczanede bulunur

Posta kutusu 1255) Galata, İstanbul

Tesis reçetesile satılır

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme idaresi ilânları

Muhammen bedeli 1510 lira olan muhtelif takatta 10 adet iki kutuplu font muhafazalı otomatik yağlı şalter 5-6-940 Çarşamba günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 113 lira 25 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14) on dörde kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (4002)

KAYIP: "Sen Benuva" Fransız lisesinden aldığım 6-7-930 gün ve 38 sayılı tasdiknamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. — İzzet Raif Öğüz

Dr. SUPHİ ŞENSES

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı. Beyoğlu Yıldız sineması karşısı tramvay durağı Lekler apartımanı Tel : 4392

İstanbul Mıntaka Liman Riyasetinden :

Riyasetimiz motörleri için açık eksiltme ile 32 kalem muhtelif cins malzeme alınacaktır.

Mecmuunun tahmin bedeli 1054,54 liradır. % 7,5 muvakkat teminat 79.10 liradır. Taliplerin 27.5.940 pazartesi İstanbul mıntaka liman riyasetine saat 10.30 ve malzemenin cinsi ve miktarını öğrenmek ve şartnameyi almak isteyenlerin idare şubesine müracaatları ilân olunur. (3910)

VERGİLERDE DEĞİŞİKLİK

Yeni kanun, bazı maddeleri ve bazı işleri yeniden vergi mevzuu ithal etmiştir. Ve çok kısa bir müddet içinde stok mallar hakkında beyanname vermeyi emretmektedir.

Bilhassa mükellefiyete yeni giren tüccarın bu beyannamelerin tanziminde ve hesapların tesisinde yanılmaması ve ceza gelmemesi için müessesemize müracaat etmesi menfaati iktizasındandır.

HESAP ve TERCÜME BÜROSU

Müdürü Eski Maliye Hesap Mütehassısı

İSMAİL HİLMİ ASŞAR

Yeni Postahane karşısı Kınacıyan Han yanında Güzel Han No. 6

Telefon: 23406

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil Lûtfi DÖRDÜNCÜ, Gazetenin Neşriyat T. L. Ş. Basıldığı yer TAN Matbaası

MAZON MEYVA TUZU

Müferrih ve Midevidir

İNKIBAZ, HAZIMSIZLIK, MİDE BULANTI ve BOZUKLUĞUNDA, BARSAK TEMBELLİĞİNDE, MİDE EKŞİLİK ve YANMALARINDA EMNİYETLE KULLANILABİLİR.

MİDE ve BARSAKLARI temizler alıştırmaz ve yormaz. MAZON isim ve HOROS markasına dikkat.

FLY-TOX

FRANSIZ MUSTAHZARATI

FLY - TOX namile FRANSADA istihzar edilen Haşerat ilâcı KARASİNEK - GÜVE - SİVRİSİNEK - HAMAM BÖCEĞİ - TAHTAKURUSU - PIRE - KARINCA - BIT ve bilûmum haşarâtı saniyede ânî tesirle imha eder. Kokusu gayet lâtif ve sıhhîdir. Piyasaya bu sene yeni ve taze gelmiştir. Her yerde arayınız. Türkiye için Umumî Acenta: MAKNAMARA ve Şsi. Tel: 44747